Mottagare
Korsholms kommun

Typ av dokument
Planbeskrivning

Datum
18.2.2026

Godkänd i kommunstyrelsen
__.__.____ § ___

KORSHOLMS KOMMUN

MÄRASKÄRET STRANDDETALJPLAN, ÄNDRING AV KVARTER 4 MED ANGRÄNSANDE OMRÅDEN



RAMBØLL Bright ideas. Sustainable change.

KORSHOLMS KOMMUN
MÄRASKÄRET STRANDDETALJPLAN, ÄNDRING AV KVARTER 4 MED ANGRÄNSANDE OMRÅDEN

Projektnamn	**Märaskäret stranddetaljplan, ändring av kvarter 4 med angränsande områden**
Datum	**14.5.2025, 18.2.2026**
Förberett av	**Sofia Lybäck, Stina Karhunmaa, Joel Nylund Jonas Lindholm**
Godkänd av	**Jonas Lindholm**

Ramboll
Teräsgränd 1-3 E
65100 VASA

T +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
https://fi.ramboll.com

Alla foton är tagna av fritidsbostadens markägare eller TJ Holmback, om inte annat nämns.

Ramboll Finland Oy
Y-tunnus 0101197-5, ALV rek.
Kotipaikka Espoo

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	**BAS- OCH IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER**	**2**
1.1	Identifikationsuppgifter	2
1.2	Planläggningsområdets läge	2
1.3	Planens namn och syfte	4
1.4	Förteckning över bilagor till beskrivningen	4
2.	**SAMMANDRAG**	**4**
2.1	Olika skeden i planläggningsprocessen	4
2.2	Detaljplanen	4
3.	**UTGÅNGSPUNKTERNA**	**5**
3.1	Allmän beskrivning av området	5
3.1.1	För området uppgjorda utredningar	5
3.1.2	Naturmiljön	5
3.1.3	Privat naturskyddsområde	10
3.1.4	Den byggda miljön	15
3.2	Planläggningssituationen	26
3.2.1	Planer, beslut och utredningar som berör området	26
3.2.2	De riksomfattande målen för områdesanvändningen	26
3.2.3	Österbottens landskapsplan 2050	26
3.2.4	Generalplan	27
3.2.5	Detaljplan	29
3.2.6	Byggnadsordning	30
4.	**PLANLÄGGNINGENS OLIKA SKEDEN, VÄXELVERKAN OCH TIDTABELL**	**30**
4.1	Planläggningens olika skeden	30
4.2	Tidtabell	31
4.3	Behovet av planändring	31
4.4	Planeringsstart och beslut som gäller denna	31
4.5	Deltagande och samarbete	31
4.5.1	Intressenter	31
4.5.2	Anhängiggörande	31
4.5.3	Deltagande och växelverkan	32
4.5.4	Myndighetssamarbete	32
4.6	Mål för stranddetaljplanen och byggplanen	32
5.	**REDOGÖRELSE FÖR STRANDDETALJPLANERNA**	**33**
5.1	Planens struktur	33
5.2	Planutkast 14.5.2025	33
5.3	Planförslag 18.2.2026	35
5.4	Dimensionering	36
6.	**PLANENS KONSEKVENSER**	**37**
6.1	Sammanställning av planens centrala konsekvenser	37
6.2	Konsekvenser för landskapet och naturmiljön	38
6.3	Konsekvenser för den byggda miljön	46
7.	**GENOMFÖRANDE AV STRANDDETALJPLANEN**	**47**

1. BAS- OCH IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER

1.1 Identifikationsuppgifter

Planläggningsarbetet förverkligas som ett samarbetsprojekt mellan fritidsbostadens markägare och Ramboll Finland Oy under ledning av Korsholms kommun.

Korsholms kommun
Centrumvägen 4,
65610 KORSHOLM
korsholm.fi

Kontaktperson
Planläggningschef Jonas Aspholm
tel. +358 40 727 7905
e-post: jonas.aspholm@korsholm.fi

Ramboll Finland Oy
Teräsgränd 1–3 E,
65100 VASA
www.ramboll.fi

Kontaktperson
Gruppchef Jonas Lindholm, YKS-605
tel. +358 50 349 1156
e-post: jonas.lindholm@ramboll.fi

Projektchef Stina Karhunmaa
tel. +358 40 631 5771
e-post: stina.karhunmaa@ramboll.fi

Projektchef Joel Nylund
tel. +358 50 4068 466
e-post: joel.nylund@ramboll.fi

1.2 Planläggningsområdets läge

Planläggningsområdet är beläget på Kalvskäret, Märaskär, och omfattas av RA-tomten i kvarter 4 samt kvartersområde för byggnader som bör skyddas (SR) och naturskyddsområde (SL) mellan dessa i gällande Märaskär strandplan. Kalvskäret ligger ca 7 km norr om Köklot, Norrskat mellan Rödgrynnorna och Mickelsörarna. Tomten i fråga är sedan tidigare bebyggd med fritidshus och ekonomibyggnader. I SR-kvarteret finns en gammal fiskarbod med uthus.
På naturskyddsområdet går en gammal stig till fiskarboden. Närmsta fritidshus ligger väster om området på ca 230 m avstånd.

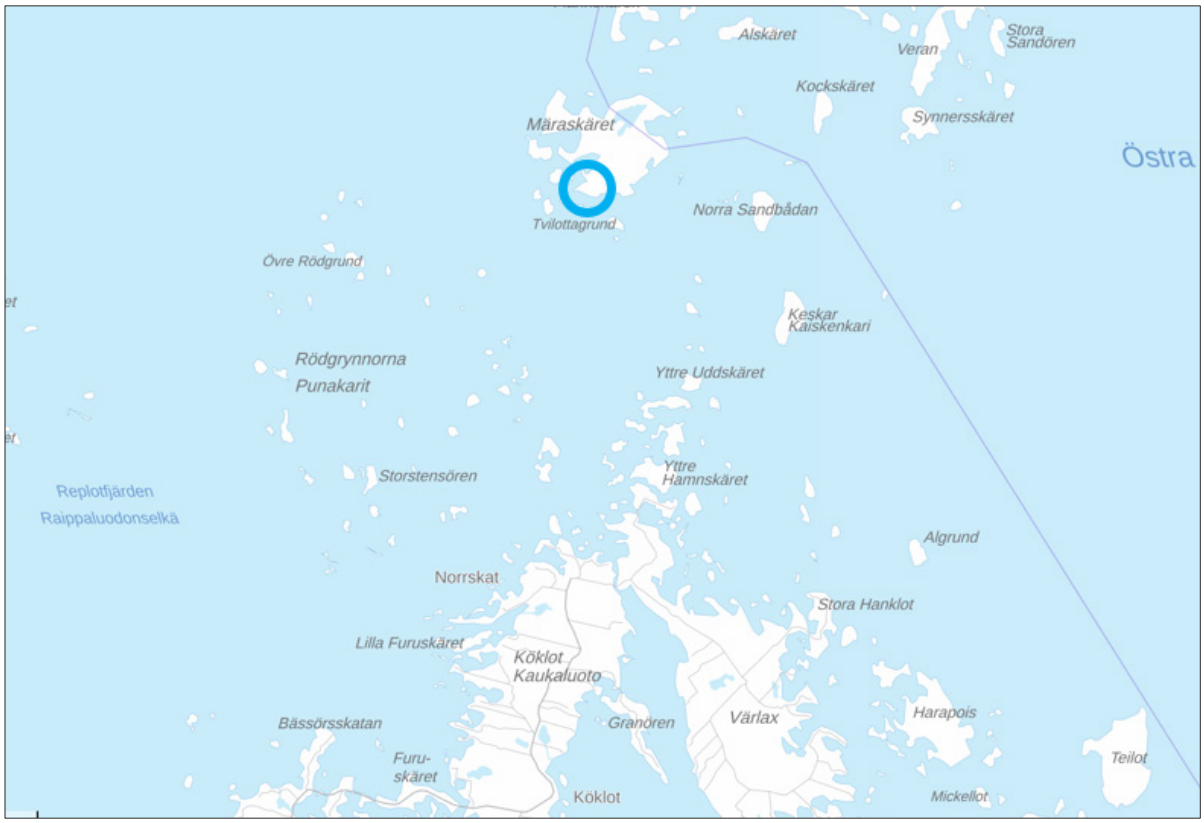


Bild 1. Planläggningsområdets riktgivande läge © LMV.



Bild 2. Planläggningsområdets ungefärliga utsträckning anvisas med rött © LMV.

1.3 Planens namn och syfte

Planens namn är **Märaskäret stranddetaljplan, ändring av kvarter 4 med angränsande områden.** Markägaren till tomt 1 kvarter 4 önskar bygga en ny fritidsstuga på tomten. För att möjliggöra nybyggande skulle befintliga gamla byggnader rivas och ersättas med en ny byggnad. Den nya byggnaden skulle innefatta huvudbyggnad, ekonomibyggnad samt bastu. Önskemål finns även om ett separat båttak/väderskydd för båtar på nuvarande båthamn. I samband med planändringen granskas planbestämmelserna för kvartersområdet för byggnader som ska skyddas (SR). SR-området ägs inte av markägaren för tomt 1 i kvarter 4. Åtkomsten till SR-kvartersområdet möjliggörs fortfarande via RA-kvartersområdet längs med riktgivande stigen.

Den eftersträvade byggnadsrätten för nybyggnation är ca 150 v-m^2. I den gällande planen har man möjliggjort 125 v-m^2 byggnadsrätt, vilket innebär att förutsättningarna för en höjning på byggnadsrätten bör granskas med en planändring. Samtidigt granskas även våningstalet.

1.4 Förteckning över bilagor till beskrivningen

Bilaga 1: *Program för deltagande och bedömning.*
Bilaga 2: *Fotomontage.*
Bilaga 3: *Myndighetsbilaga (sekretessbelagd)*
Bilaga 4: *Bemötanden till utkastskedets respons.*

2. SAMMANDRAG

2.1 Olika skeden i planläggningsprocessen

22.11.2023 § 183	Samhällsbyggnadsutskottet besluter inleda planeringen på basen av anhållan av markägaren till tomt 1 kvarter 4.
4.1-2.2.2024	PDB till påseende.
21.5-16.6.2025	Planutkast till påseende.
__.__-__.__.____	Planförslaget till påseende.
__.__.____ §	Samhällsbyggnadsutskottet behandlade planen för godkännande.
__.__.____ §	Kommunstyrelsen behandlade planen för godkännande.
__.__.____ §	Kommunfullmäktige godkände planen.
__.__.____	Meddelande om ikraftträdande.

2.2 Detaljplanen

Den centrala markområdesreserveringen i detaljplanen utgörs av beteckningar och bestämmelser för kvartersområde för fritidsbostäder (RA), byggnadsskyddsområde (SR) samt naturskyddsområde (SL).
Detaljplanens beteckningar och bestämmelser förevisas noggrannare på detaljplanekartan och under *punkt 5.3 - Planförslag*.

3. UTGÅNGSPUNKTERNA

3.1 Allmän beskrivning av området

Området utgör ca 1,22 ha. Planläggningsområdet är delvis bebyggt, men är till största del skogbevuxet område. Fritidshusen på tomten, som berörs av planändringen, är byggda på 1970–80-talen. På tomten finns sparsamt med växtlighet och trädbestånd. På östra sidan av tomten finns en hamn.

Närmaste bebyggda fritidstomten finns väster om planläggningsområdet på ca 230 m avstånd. Norr om området inne i Kalvskärssandens vik på ca 160 m avstånd finns en gammal fiskarstuga som är uppförd år 1909, området där stugan är belägen har skyddsbeteckning i gällande strandplan (SR).



Bild 3. Drönarbild från området sett från sydost.Naturmiljön

3.1.1 För området uppgjorda utredningar

- Märaskär naturinventering, Lena ja Ulf Bergström (1997)
- Laji.fi hämtningar, Finlands artdatacenter/FinBIF. http://tun.fi/HR.48, http://tun.fi/HR.50, http://tun.fi/HR.95, http://tun.fi/HR.1747, http://tun.fi/HR.3211, http://tun.fi/HR.3671, http://tun.fi/HR.4471 (hämtat 11.12.2025) och Finlands artdatacenter /FinBIF. http://tun.fi/HR.169, http://tun.fi/HR.3553 (hämtat 12.12.2025).
- Byggnadsinventering, Ramboll Finland Oy (2025)
- Biotopfigurdata för Natura-området, Forststyrelsen (mottaget 15.1.2026)
- Lokalt betydelsefulla marina undervattensnaturområden (PEMMA) - Paikallisesti ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (PEMMA) - Aineistot – Syke (hämtat 19.1.2026)

3.1.2 Naturmiljön

3.1.2.1 Skyddsstatus

- Natioenllt värdefullt landskapsområde Kvarkens skärgårdslandskap VAM120115
- Kvarkens världsarvsområde (UNESCO)
- Statsrådets principbeslut om skyddet av Mickelsörarna PMO100001

- Kvarkens Natura 2000-område, FI0800130, SAC/SPA (skyddat på basen av natur- och fågeldirektiven)
- Strandskyddsprogrammet
- Internationellt (IBA) samt nationellt (FINIBA) viktiga fågelområden i Kvarkens skärgård
- Privat naturskyddsområde YSA107244, (Beslut av Västra Finlands miljöcentral 4.8.2000, diarienr 0899L1022-251)

3.1.2.2 Landskap

Planläggningsområdet ligger på en landskapsmässigt vacker udde samt delvis i en liten vik. Insynen till området är begränsat på grund av de små holmarna runt omkring. Terrängen är stenig och speciellt stranden är stenig. Landskapsbilden domineras av skog i naturtillstånd och grynnan vid stranden. Den byggda miljön på udden är typiskt 70-tals fritidsbebyggelse. Gårdstunen för den gamla fiskarstugan som ligger inne i viken representerar kulturen för marina näringar.



Bild 4. Planläggningsområdets södra del består av stenig strand och rikligt med växtlighet.

3.1.2.3 Nationellt värdefullt landskapsområde

Planläggningsområdet ligger i nationellt värdefulla landskapsområdet (VAMA 2021) ”Kvarkens skärgårdslandskap”. Området bedöms i inventeringen för nationellt värdefulla landskapsområden enligt följande:

”Kvarkens skärgårdslandskap är ett geologiskt och landskapsmässigt unikt område. Kvarkens skärgårds naturförhållanden gör det till ett välkänt världsarv, och landskapets kulturdrag reflekterar fångst- och lotsnäringarnas utveckling. Områdets värde ökar i och med de flera skyddade naturobjekten samt strukturerna som hör ihop med sjöfartshistorian. Kvarkens skärgård har valts till ett av Finlands 27 nationallandskap.”

Märaskär ligger på Mickelsörarnas område, vars naturförhållanden beskrivs enligt följande:

”...De objekt på området som har de mest betydelsefulla naturförhållandena är Mickelsörarnas ögrupp samt helheten som utgörs av Rönnskären och Bergögaddarna. Mickelsörarna består av över 300 steniga öar i olika storlek vars stränder karakteriseras av flador, glosjöar och små grunda igenväxande vikar. På öarna växer låg björkskog och sporadiska grandungar som huggits innan området skyddades. Rönnskärens skogsväxtlighet är likaså björkdominerad med små granzoner. På de mindre skären finns stora representativa hedar. Tack vare öarnas diabasiska berggrund förekommer det sällsynta kalkgynnade arter på öarna...”

Områdets kulturella särdrag har beskrivits enligt följande:

”... I Kvarkens skärgård har man utövat marina fångstnäringar sedan slutet av stenåldern. Trots att boplatserna var kortvariga på grund av landhöjningen finns det gott om fornlämningar i skärgården. Vanligen är lämningarna strukturer av natursten, till exempel spår av fiskares eller sälfångares läger, stenugnar (ryssugnar), stenkompasser och labyrinter byggda av stenar (jungfrudanser). Genom tiderna har stenar även hopats för att skapa olika stora rösen och vallar, båthamnar, sjömärken och ställningar för att torka nät. Dessutom har man på steniga fält röjt stigar, platser för att dra upp båtar samt förvaringsgropar och skytteskydd som behövdes vid fångst...

... Öarnas nuvarande byggnadsbestånd består främst av fiskarstugor som till stor del är i fritidsbruk. Områdets fiskehamnar karakteriseras av små rödmyllade båthus med sadeltak som bevarat sin traditionella stil, med undantag av fasadmålningen som blev vanlig på 1900-talet. I närheten av hamnarna byggdes även andra byggnader, till exempel salterier. Förutom de byggda miljöer som uppkommit i och med fiskenäringen finns det även en del tecken på jordbruksverksamhet på området. Till exempel Svartörarna i Nykarleby har använts som betesöar...”

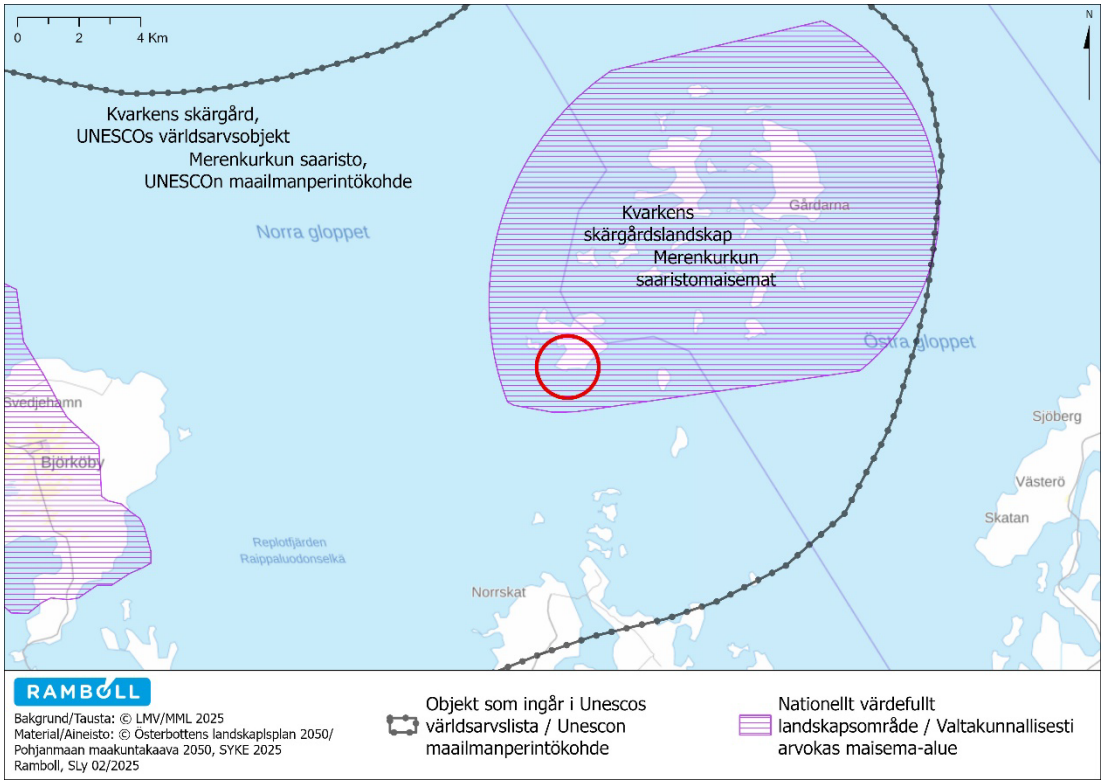


Bild 5. Nationellt värdefullt landskapsområde samt Unescos världsarvsobjekt Kvarkens skärgård. © Lantmäteriverket

3.1.2.4 Unescos världsarvsobjekt

Kvarkens skärgård är en utvidgning av Höga Kustens världsarvsområde i Sverige. Tillsammans bildar de en enastående geologisk helhet, där landhöjningsfenomenet präglar landskapet på ett unikt sätt.

Skärgårdslandskapet i Kvarken förändras kontinuerligt av den pågående landhöjningen. Nya öar stiger ur havet, havsvikar blir till sjöar och farleder grundas upp. Förändringarna är påtagliga för varje generation skärgårdsbor, landarealen i Kvarkens skärgård ökar med 100 hektar per år.

Världsarvsområdet omfattar både privata och statligt ägda områden, av vilka en del är naturskyddsområden. Därför skall en samrådsgrupp bildas. Gruppens uppgift är att behandla frågor rörande världsarvets förvaltning, skötsel och utveckling, service och marknadsföring. Samarbetet koordineras av Forststyrelsen.

(https://www.museovirasto.fi/sv/om-oss/internationell-verksamhet/varldsarvet-i-finland)

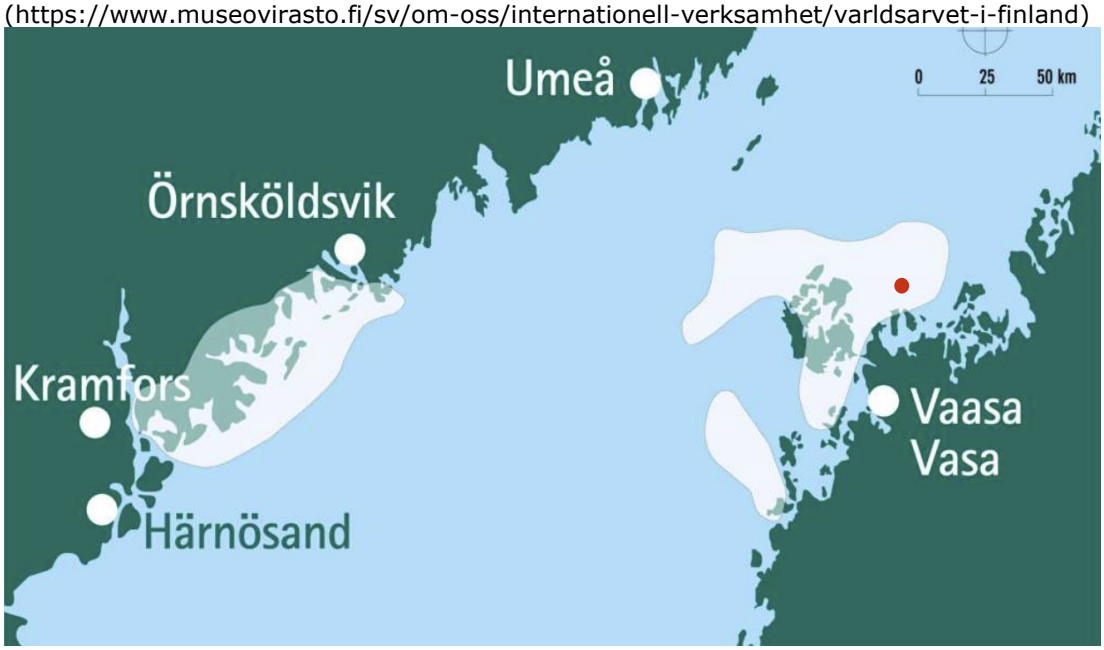


Bild 6. Unescos världsarvsobjekt märkta ut på kartan © Vasa stad. Planläggningsområdets ungefärliga läge anvisad med röd boll.

3.1.2.5 Naturskydd

Planläggningsområdet ligger i Kvarkens skärgård, där det finns flera naturvärden. På området gäller stadsrådets principbeslut om skyddet av Mickelsörarna (24.8.1989). Området hör till Natura 2000-nätverket (Kvarkens skärgård FI0800130 SAC/SPA), strandskyddsprogrammet samt Internationellt viktiga fågelområdet (IBA) och Nationellt viktiga fågelområdet (FINIBA). På Märaskäret finns även en privat naturskyddsområde, där planläggningsområdet är beläget.

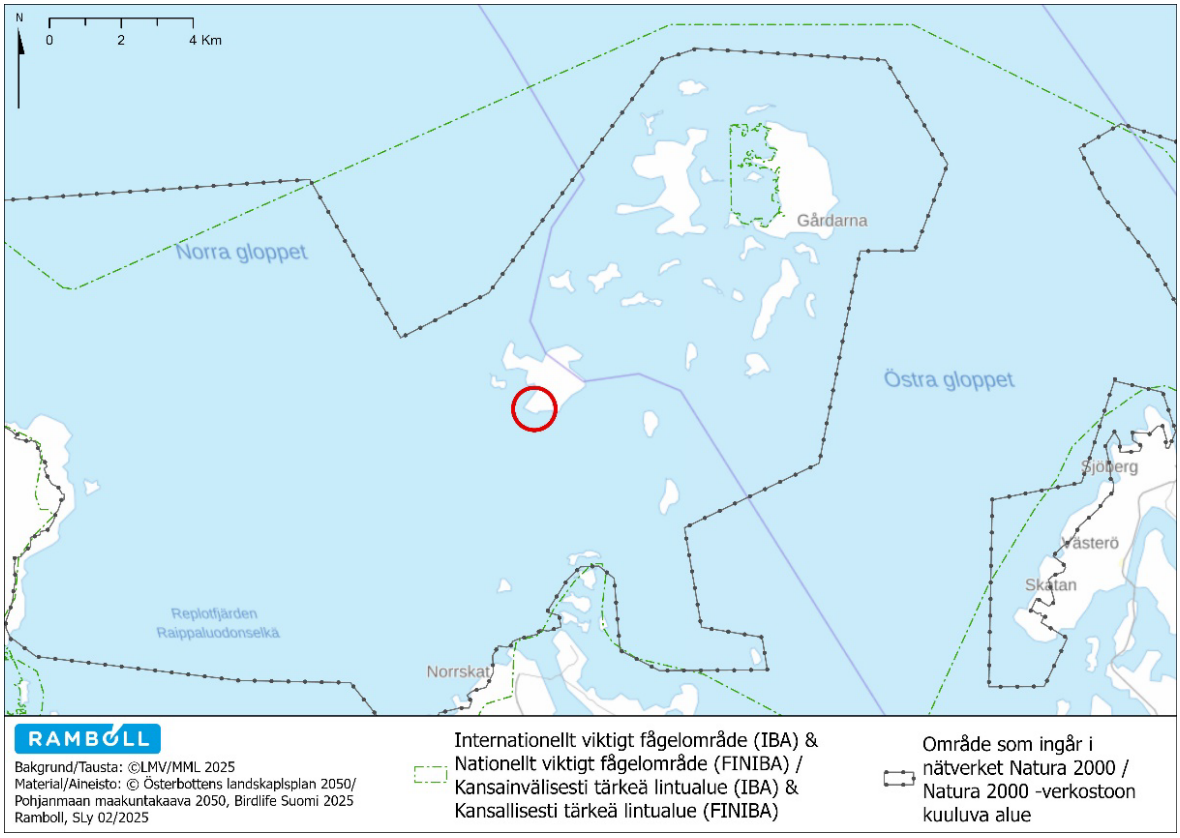


Bild 7. Natura-2000-områden och FINIBA samt IBA-områden vid planläggningsområdet. Planläggningsområdets läge anvisat med röd ring.

Kvarkens skärgårds Natura-område är vidsträckt, ca 12,8 hektar och består av flera olika områden och naturtyper. Den utgör som helhet ett omfattande och representativt exempel på de globalt sett unika naturtyperna längs landhöjningskusten. De olika delområdena kompletterar varandra. Området är ett internationellt betydelsefullt fågelskyddsområde, som har stor betydelse för bevarandet av hotade arter. Naturaområdet är också ett viktigt fiskeområde och har dessutom stor betydelse för forskning, naturintresse och naturturism.

Det mest framträdande kännetecknet för Kvarkens skärgård är dess biologiska och geomorfologiska mångfald samt småskalighet. Landhöjningen är kraftig i området, cirka 80 cm per århundrade. Vattnets medeldjup är mindre än 10 meter och stränderna är grunda, blockrika och steniga. På många platser i skärgården kan man inom ett litet område se hela utvecklingskedjor av landhöjningskustens flada-glo-skärgårdssjö samt primärsuccessionsserier i vegetationen.

Kvarken är den smalaste och grundaste delen av Bottniska viken och bildar därför en stark salthaltsgradient. Området utgör den nordligaste utbredningsgränsen för många marina arter. De undervattensbiotoper och arter som förekommer varierar mellan norra och södra Kvarken. Salthaltsgradienten innebär också att Kvarken hyser ovanliga kombinationer av undervattensarter från både söt-och saltvattenmiljöer. Kvarken är dessutom det enda havsområde i Finland där forskare hittills har påträffat den för Östersjön endemiska algarten smaltång (Fucus radicans).

Planeringsområdet hör till Naturaområdets delområde Mickelsörarna. Mickelsörarna samt skärgården söder och öster om öarna består av ett skärgårdsområde med starkt varierande förhållanden, som sträcker sig från Kyröälvens flodvattens påverkningsområde till den havszonen och representerar land som blottläggs ur vattnet i olika utvecklingsstadier. Märaskär, Källskäret och Villskär är stora, skogklädda moränöar. Moränryggarna är relativt breda och höga, öst–västligt orienterade och till formen slingrande kull- eller drumlinmoräner. De äldre skogar som har undgått avverkning utgörs på Mickelsörarna till största delen av grandominerade blandskogar.

Naturtyperna som ligger till grund för skyddet av Natura-områden i Kvarkens skärgård är 25 till antal. Av dessa naturtyper finns följande på planläggningsområdet eller i dess närhet (på 1 kilometers radie från planläggningsområdet):

Arterna som ligger till grund för skyddet av Natura-områden är 82 till antal, varav största delen är fåglar. Uppgifter om observerade organismer på planläggningsområdet och i närheten av det hämtades i december 2025 genom en materialförfrågan från lafi.fi- tjänsten för Finlands artdatacenter. Arter som ligger till grund för skyddet av Natura-området som observerades på planläggningsområdet är trana (*Grus grus*) och törnskata (*Lanius collurio*). I naturinventeringen för Märaskär från år 1997 finns listat observerade växt- och fågelarter. Observerade arter som ligger till grund för skyddet av Natura-området är vigg (*Aythya fuligula*), storlom (*Gavia arctica*), trana (*Grus grus*), skrattmås (*Chroicocephalus ridibundus*), svärta (*Melanitta fusca*), stenskvätta (*Oenanthe oenanthe*), fisktärna (*Sterna hirundo*), silvertärna (*Sterna paradisaea*) och rödbena (*Tringa totanus*).

3.1.3 Privat naturskyddsområde

Efter att strandplanen för Märaskär fastställdes den 9.6.1999, har Västra Finlands miljöcentral beslutit om inrättande av naturskyddsområde för Petsmo bys samfällda områden vid Märaskäret, vilket omfattar ett område om ca 970 ha. Detta skyddsbeslut är daterat 4.8.2000.

Skyddsbeslutet medförde, att alla de i strandplanen anvisade nya obebyggda tomterna löstes in. Undantaget från detta var tomt 2 i kvarter 12 på Snokargrund, där byggrätten kunde utnyttjas. Befintliga tomter kan fortsättningsvis brukas enligt skyddsbeslutets bestämmelser och gällande plan.

I skyddsbeslutet har följande bestämmelser listats;

”På området är det förbjudet att:

1. *Använda mark för odling, dikning eller upptagning av marksubstanser.*
2. *Gräva eller fylla mark.*
3. *Uppföra byggnader och anläggningar eller anlägga vägar.*
4. *Avverka skog eller ingripa i skogens naturliga utveckling.*
5. *Döda, fånga eller ofreda ryggradsdjur eller förstöra deras bon samt fånga eller störa ryggradslösa djur.*
6. *Vidtaga andra åtgärder, som kan förändra områdets karaktär eller ofördelaktigt påverka den naturliga växtligheten, faunan eller landskapsbilden.*

Oavsett ovannämnda bestämmelser är det på området tillåtet att:

- *Använda och underhålla befintliga byggnader, bryggor och byggnadsplatser för fritidsändamål samt utnyttja byggnadsrätten på en byggnadsplats i kvarteret 12 (nr 2 på Snokargrund) enligt den fastställda strandplanen.*
- *Bygga konstgjorda bon för rovfåglar med markägarens medgivande.*
- *Plocka svampar och mogna bär.*
- *Hålla får på bete.*
- *Fiska och jaga enligt rådande fiske- och jaktvårdslagstiftning. Jakträtten får inte användas till jaktturism.*
- *Utföra lantmäteri- och karteringsarbeten.*

- *Utföra åtgärder som räddningsservice och oljebekämpning förutsätter.*

Med miljöcentralens tillstånd och med markägarens medgivande kan man, utom till den del det gäller uppförande av byggnader samt skogsavverkning, avvika från ovannämnda bestämmelser om detta är motiverat med tanke på skyddet, skötseln eller användning av naturskyddsområdet. I samråd med markägaren uppgörs vid behov en skötsel- och användningsplan för naturskyddsområdet vilken godkänns av miljöcentralen."

Växtlighet

I samband med denna stranddetaljplan uppgörs ingen separat växtlighetinventering, eftersom planens uppgift och mål knappt orsakar några konsekvenser för områdets växtlighet och figurdata för Naturaområdestyper som fanns tillgängligt. Växtdata, hotade och anmärkningsvärda arter granskades dessutom från laji.fi-registret 11.12.2025.

Växtligheten på Märaskäret inom planområdets influensområde är typiskt och mångfaldigt för landhöjningskusten. Objekt utsatta för regelbunden iserosion och översvämningspåverkan ligger utanför bebyggda områden. Vegetationstyper ovanför erosionspåverkan, såsom buskskikt och unga strandskogar är, förutom gårdsområden, närmast i naturtillstånd. De egentliga skogarna, granskogarna, är åldrade och representerar likväl skogar i slutstadiet. Vid en bred tolkning representerar planområdets naturtyper den extremt hotade successionsserien hos landhöjningskusten. Utvecklingsserien har dock påverkats under olika tidsperioder av öns markanvändningshistoria, vilket framgår av flygbilder samt inventeringsuppgifter i form av kulturpåverkade naturtyper. Nyare kulturpåverkan syns tydligt på fritidsbostadens gårdsområde samt i den mer traditionella miljön kring fiskarstugan.

I naturutredningen för Märaskär från år 1997 beskrivs att havsviken Kalvskärssanden inom planläggningsområdet kantas av en smal stenstrand och att det i vikens innersta del finns en låg och mer vidsträckt strandäng. I den västra delen av strandängen, kring den gamla fiskarstugan, växer höga havtorn. Hundstarr är strandängens dominerande art; andra typiska arter är blåsäv, knappsäv, kärrspira, madrör och kärrvial. Ängens kanter är vassbevuxna. Den södra delen av planläggningsområdet samt stranden i väster är på en sträcka av 10-20 meter svagt sluttande och stenig. Typiska arter är bland annat havtorn, fackelblomster, krypven, madrör, rödsvingel, gultåtel, strandglim och gökblomster. Även salttåg och agnsäv påträffas.

Havsstrandängen och fladan som ligger i havsviken i norra delen av planläggningsområdet är anmärkningsvärda naturtyper. Havsstrandängen klassas som en vårdbiotop. Havsstrandängar är även skyddad naturtyp enligt naturvårdslagens 64 §, i naturtillstånd och i naturtillstånd jämförbara förekomster som är viktiga för bevarandet av den skyddade naturtypen kan skyddas av Tillstånds- och tillsynsverket genom ett begränsningsbeslut. Som naturtyper är havsstrandängar akut hotad (CR). I naturinventeringen från år 1997 observerades stor ängssyra (*Rumex thyrsiflorus*), som enligt den nyaste bedömningen av hotade arter klassas som nära hotad (NT). Även övriga växtarter som identifierades i utredningen har kontrollerats, och inga hotade arter påträffades. Inom området finns spår av ett försvunnet kulturlandskap, vilket havsstrandängen och fiskarstugan inom planläggningsområdet representerar. Havsstrandängen berör inte kvartersområdet för fritidsbostäder (RA).



Bild 8. I planläggningsområdets norra del förekommer det havsstrandäng, som anvisas i bilden med snedraster. Utdrag ur naturinventeringen 1997.



Bild 9. Planläggningsområdets norra del, där det förekommer havsstrandäng. Den gamla fiskarstugan i bilden tillsammans med strandängen representerar ett försvunnet kulturlandskap.

3.1.3.1 Fågelbestånd

I samband med denna plan har det inte uppgjorts någon separat fågelinventering, eftersom planens uppgift och mål knappt orsakar konsekvenser för fågelbeståndet. Fågeldata, hotade och anmärkningsvärda arter granskades ändå från Laji.fi-registret 11.12.2025. Enligt Laji.fi-materialet har en häckande törnsångare (Curruca communis), en trana (Grus grus) och en törnskata (Lanius collurio) observerats på planläggningsområdet. Törnsångaren klassas som nära hotad (NT) medan tranan och törnskatan som livskraftiga (LC). Tranan och törnskatan är även arter i EU:s fågeldirektiv bilaga I. Från Laji.fi-materialet framkommer även, att inom en radie av en kilometer från planeringsområdet har två häckande fågelarter, som enligt 24 § 1 mom. 14 punkten i lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) är sekretessbelagda, observerats. Sekretessbelagda fågelobservationer redovisas i myndighetsbilaga xx.

Fågelbeståndet har utretts i naturinventeringen från år 1997, där på planområdet eller i dess närhet har observerats häckande gråtrut Larus argentatus), fiskmås (Larus canus), storskrake (Mergus merganser) och även fisktärna (Sterna hirundo). Enligt senaste klassificering är gråtruten sårbar (VU) fiskmåsen livskraftig (LC) storskrake nära hotad (NT) och fisktärnan livskraftig (LC). Fikstruten är även en art i EU:s fågeldirektiv bilaga I.

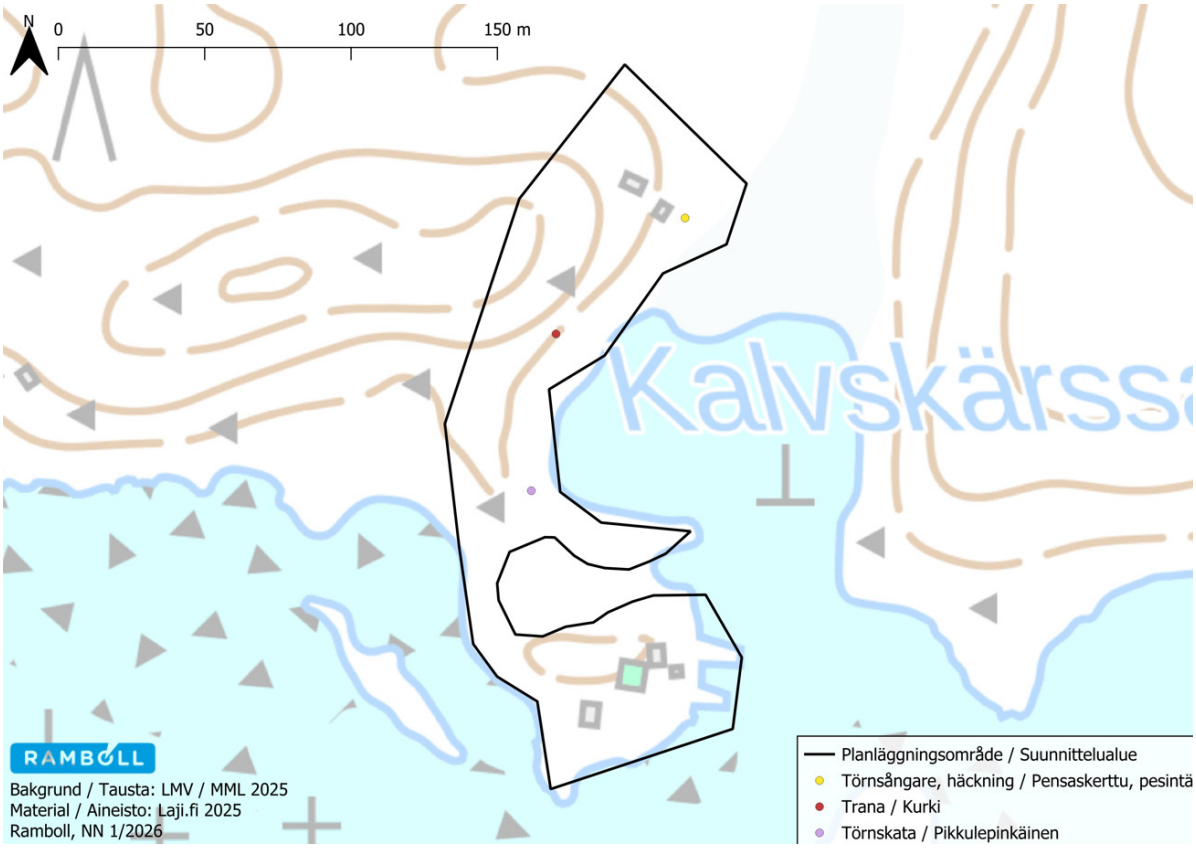


Bild 10. Observationer från Laji.fi 2025. © Lantmäteriverket

Topografi

Topografin på området varierar mellan 2 och 8 m.ö.h. Södra delen av området är lägre. Medelhöjden ligger på ca 4 m.ö.h.

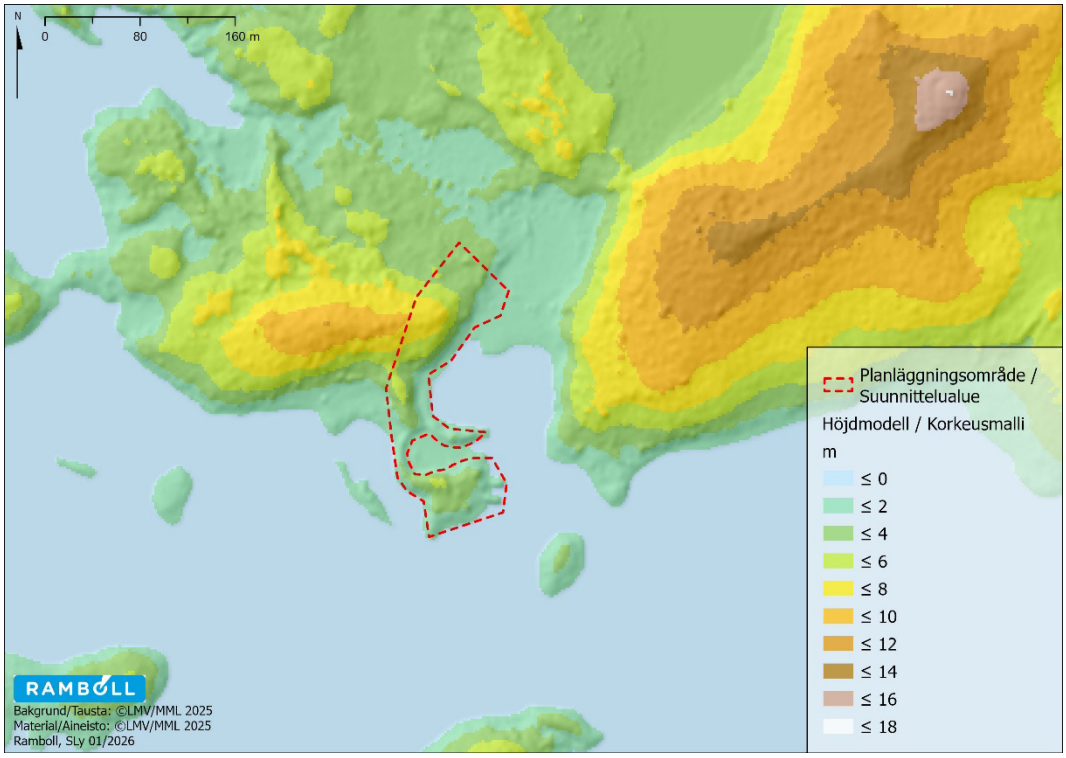


Bild 11. Höjdmodell över planläggningsområdet. ©Lantmäteriverket.

Jordmån

Jordmånen på Märaskär består av blandade jordarter där huvudjordarten inte är utredd.

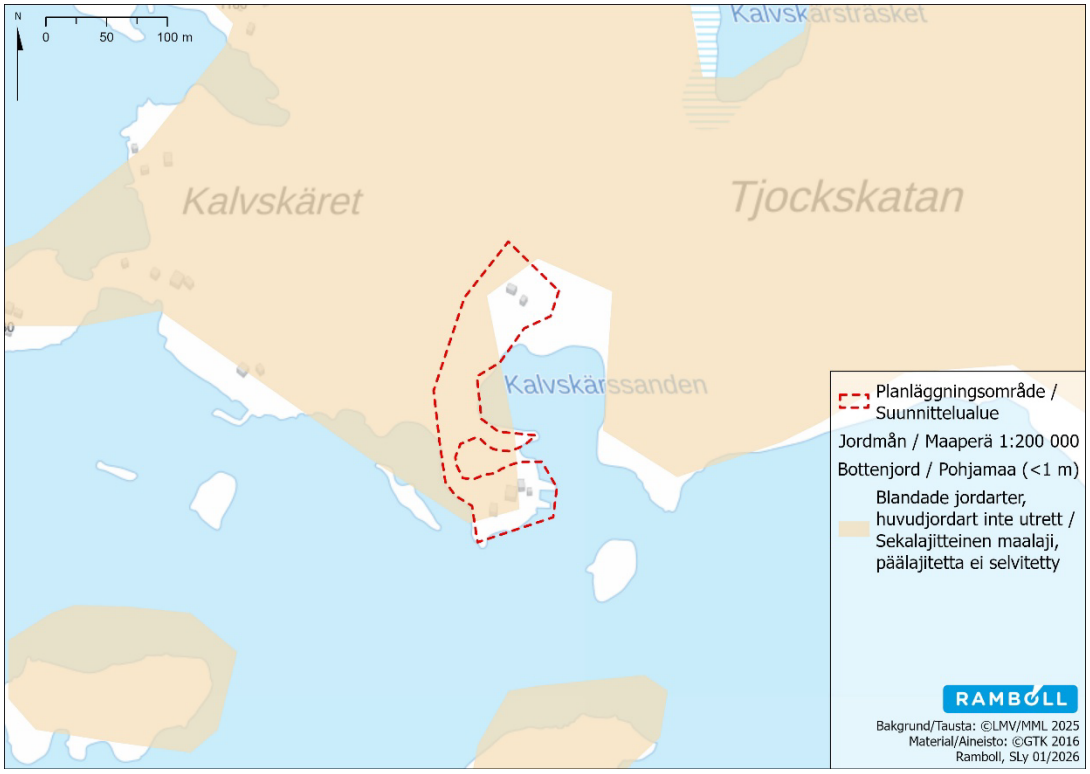


Bild 12. Jordmånskarta över planläggningsområdet. © GTK 2016

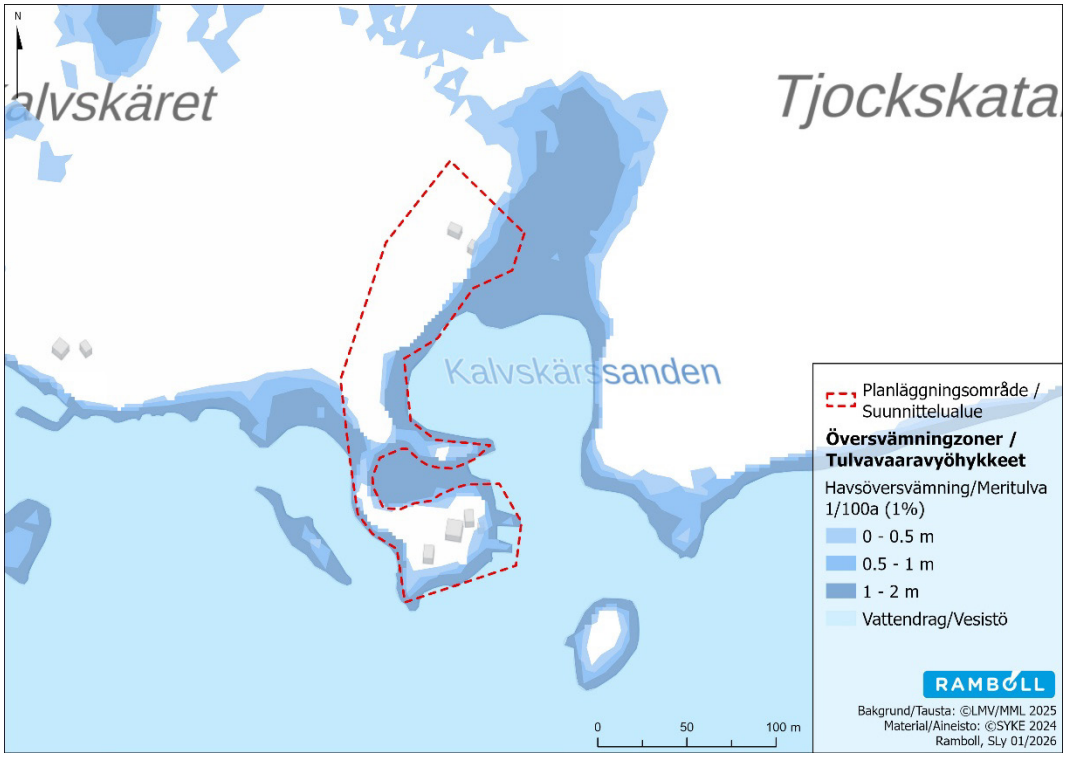


Bild 13. Område med risk för översvämning (1 gång per 100 år). © Lantmäteriverket, SYKE

Sura sulfatjordar

Eftersom jordmånen består av blandade jordarter, finns inte information om förekomsten av sura sulfatjordar att tillgå utan separata utredningar.

3.1.4 Den byggda miljön

Bebyggelse- och samhällsstruktur

På Kalvskärets västra strand samt i skärgården finns några fritidshustomter, som har bebyggts enligt gällande stranddetaljplanen. Planläggningsområdet ligger en bit från området där bebyggelsen är koncentrerad.

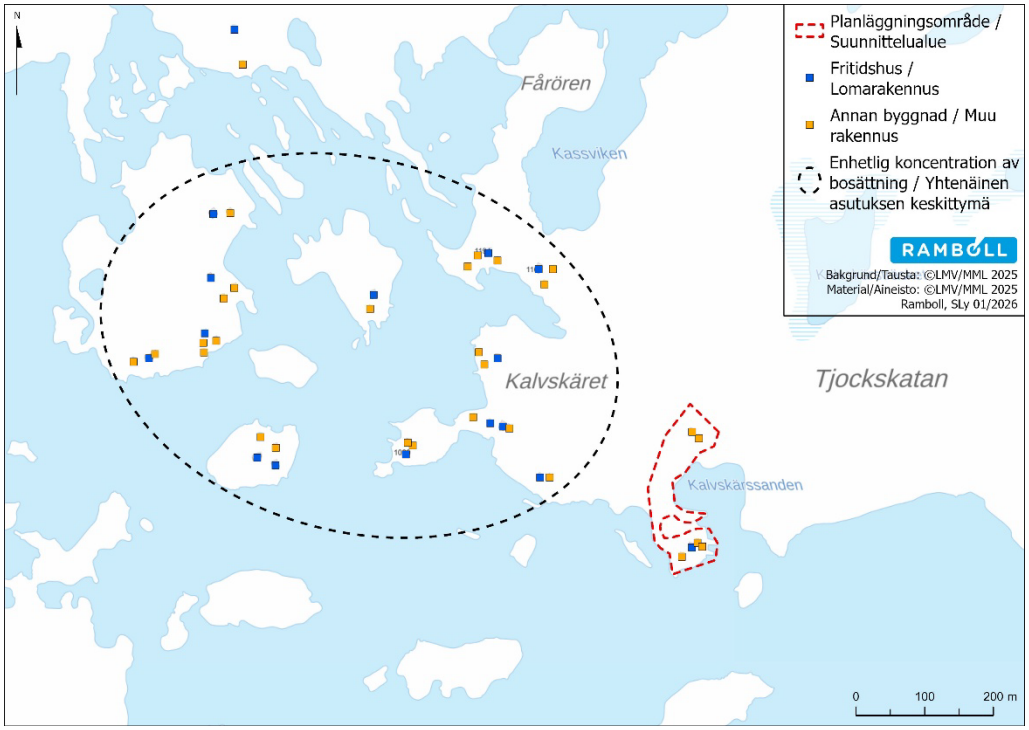


Bild 14. Byggnader och koncentrationen av bebyggelse.

Rekreation och fritidsverksamhet

Närheten till havet gör att det i området finns ypperliga förutsättningar för fiske samt båt- och skärgårdsliv. I närområdet finns även skogsområden som på basen av allemansrätten kan nyttjas i rekreationssyfte med respekt för naturskyddsområdets bestämmelser.

Trafik

Till Märaskär tar man sig med båt från någon av de närliggande båthamnarna. På planläggnings-området finns inga andra trafik- eller landstigningsbehov.

Den byggda kulturmiljön och fornminnen

Inom planområdet finns inga kända fornminnen enligt fornminnesregistret. De närmaste fornminnena ligger i väst på ca 230 m avstånd på den närmaste fritidshusfastighetens gård (historisk boplats) samt ca 180 m öster om planläggningsområdet (historisk boplats).

På området finns inga byggda kulturmiljöer av riksintresse. Närmaste byggda kulturmiljön av riksintresse är Fyr- och lotsöar i Kvarkens skärgård som ligger på ca 3,5 km avstånd på Yttre Uddskär.

På planläggningsområdet finns i gällande stranddetaljplanen ett skyddat gårdstun för den gamla fiskarstugan. Byggnaden är skyddad med områdesbeteckningen ”Kvartersområde för byggnader som bör skyddas (SR)”. Som planeringsbestämmelse gäller: *På ”området befintliga byggnader får restaureras, dock inte så att det utvändiga utseendet ändras markant”*. På planläggningsområdet finns dessutom en gammal stig, som hör ihop med den gamla fiskarstugan på området.

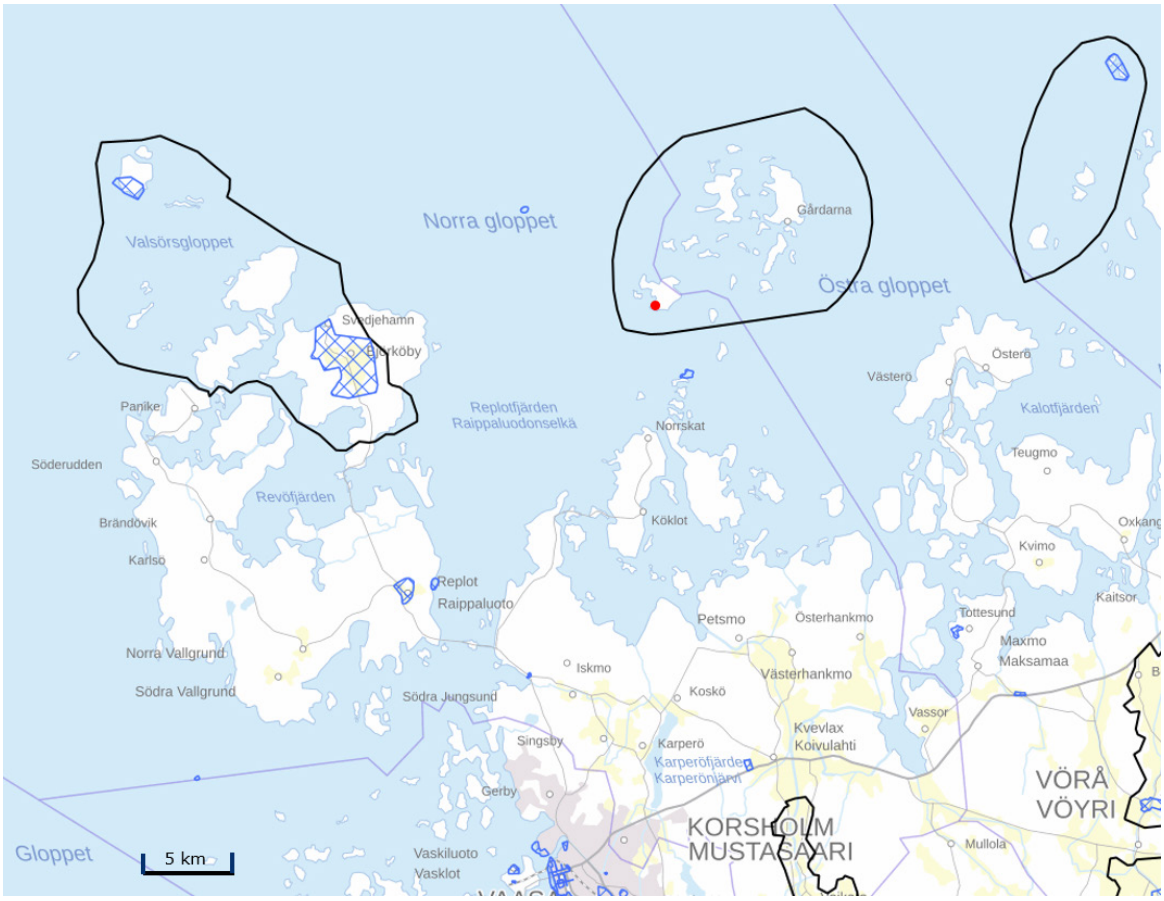


Bild 15. I bilden presenteras Nationellt värdefulla landskapsområden (VAMA2021) med svart och byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY2009) med blå rutraster. Planläggningsområdets riktgivande läge anvisas med en röd boll.



Bild 16. På bilden presenteras fornminnena i närområdet på LMV:s bakgrundskarta.

Bebyggelse

Området var länge obebyggt. De första byggnaderna utgjordes av fiskarnas tillfälliga baser i början av 1900-talet. Byggnaderna finns ännu inte markerade i de äldsta kartmaterialen. På Lantmäteriverkets grundkarta från år 1973 framträder redan några fritidsbostäder i närheten av stranden i södra delarna av ön. Stranddetaljplanen trädde i kraft år 1999, då byggplatsernas lägen samt byggandets omfattning fastställdes. Nästan samtidigt med stranddetaljplanen inrättades ett privat naturskyddsområde inom området, vilket förhindrade genomförandet av de i planen obebyggda byggplatserna. Merparten av bebyggelsen i området är kopplad till den kollektiva fasen av villabebyggelse från slutet av 1960-talet och framåt. Enligt uppgifter i byggnadsregistret härrör största delen av fritidsbebyggelsen från 1970- och 1980-talen. Inom Märaskärets område har enligt byggnadsregisteruppgifter två äldre byggnader från början av 1900-talet bevarats, varav den ena är fiskarstugans gårdsmiljö från år 1909 som är belägen inom planeringsområdet.

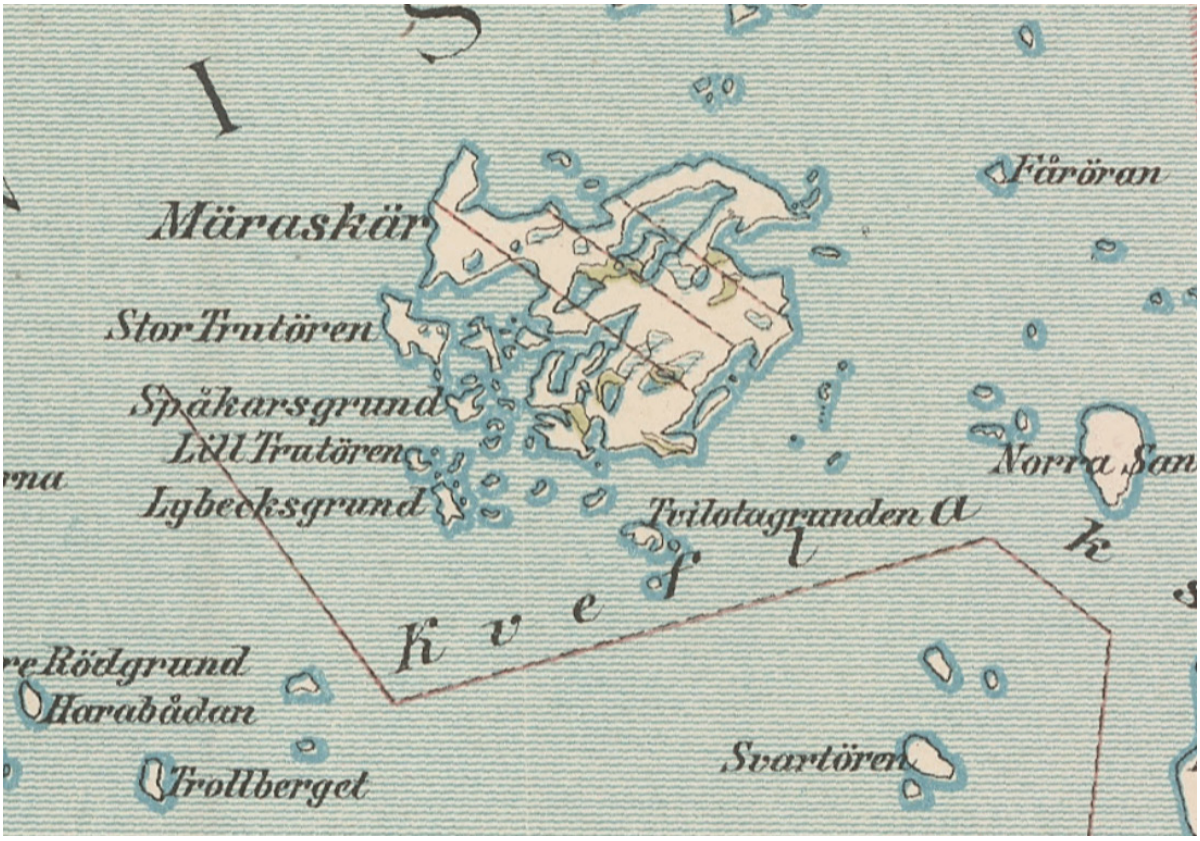


Bild 17 Ekonomisk karta från år 1913 (källa: Vanhat kartat).

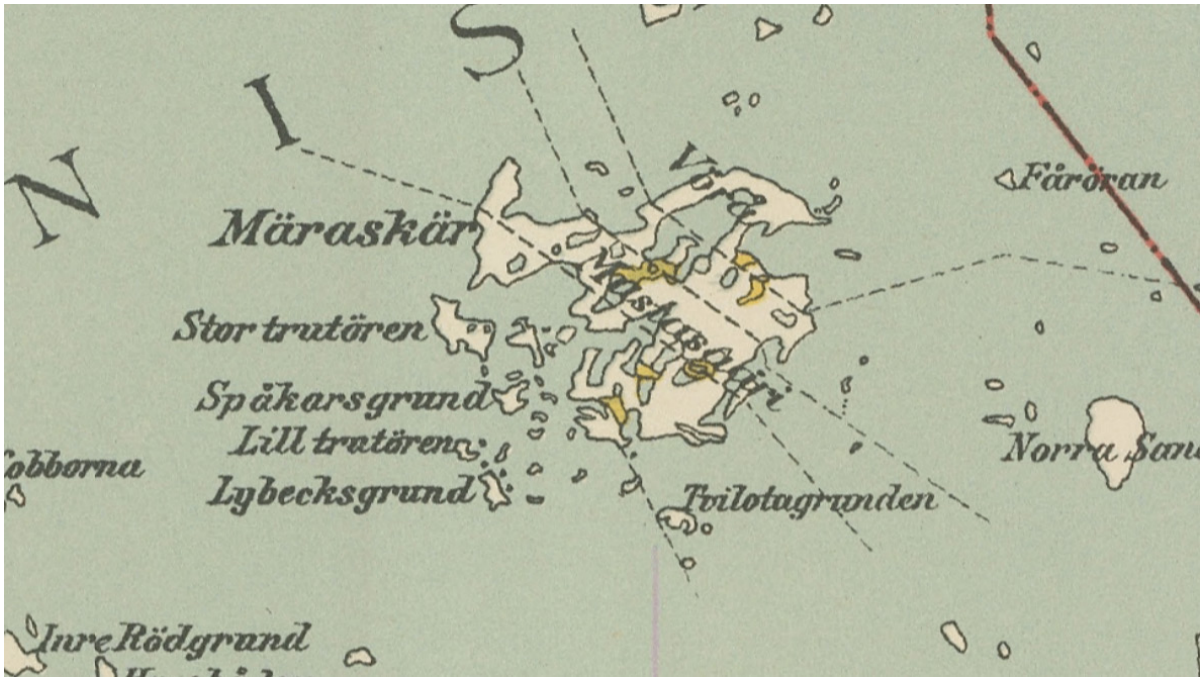


Bild 18. Ekonomisk karta från år 1941 (källa: Vanhat kartat).



Bild 19. Lantmäteriverkets grundkarta från år 1973 (källa: Vanhat kartat).



Bild 20. Lantmäteriverkets grundkarta från år 1987 (källa: Vanhat kartat).



Bild 21. Lantmäteriverkets grundkarta från år 1998 (källa: Vanhat kartat).

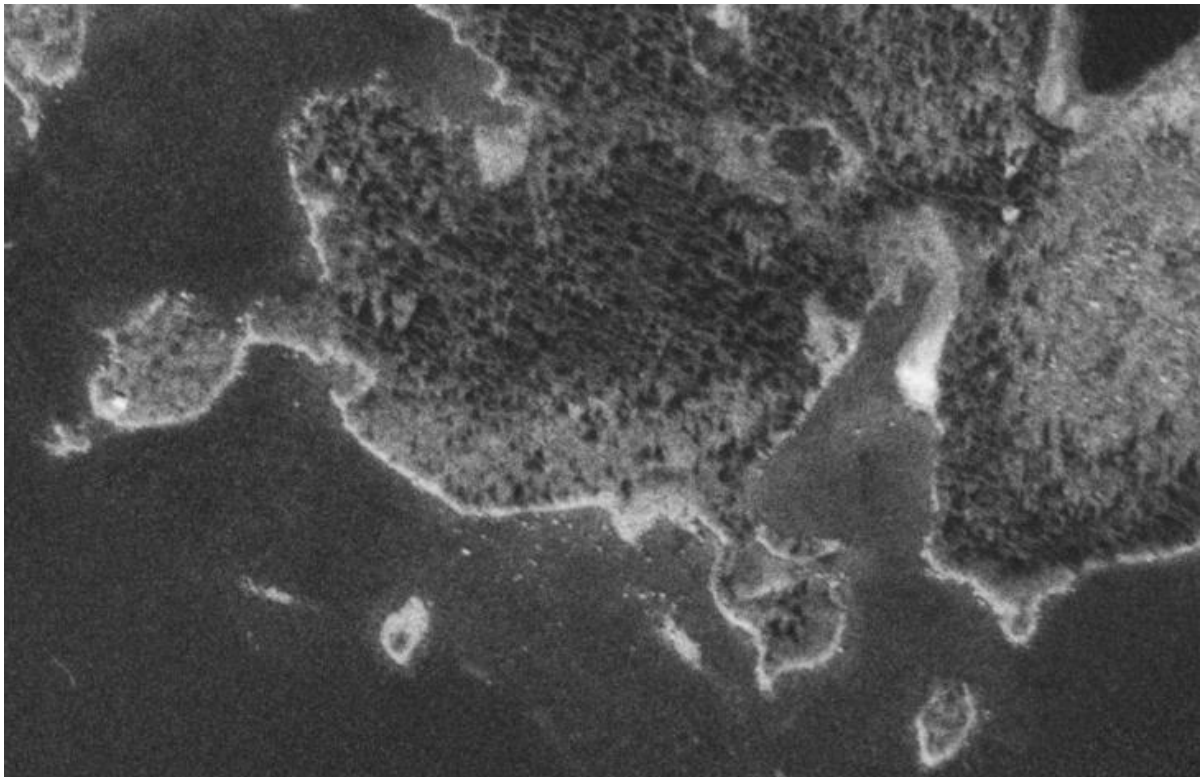


Bild 22. Lantmäteriverkets flygbild från år 1970 (källa: Paikkatietoikkuna / Historialliset ilmakuvat).





Bild 23. I snedflygbilden framkommer typisk fritidsbebyggelse på Märaskäret. Bild från planläggningsområdet mot nordväst.

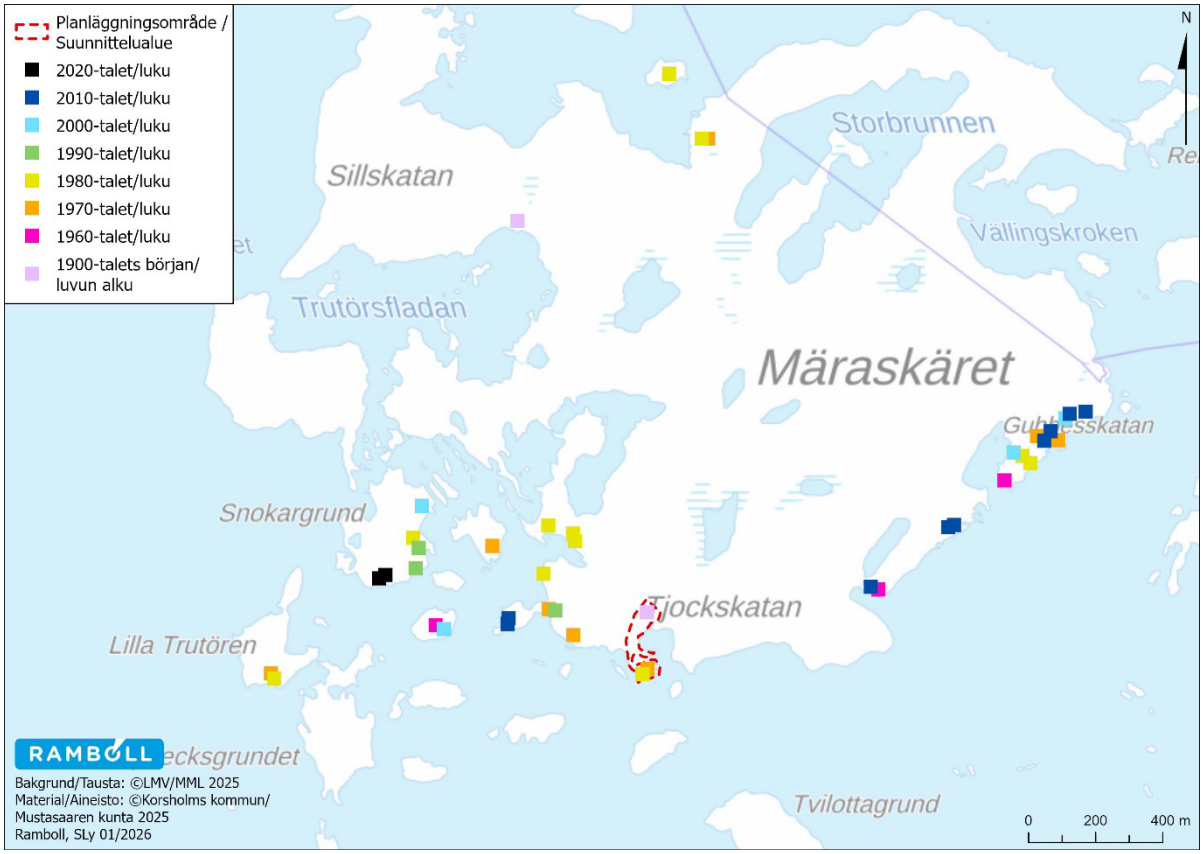


Bild 24. Enligt uppgifter från kommunens byggnadsregister är byggnadsbeståndet på området delvis från 70- och 80-talet. På området finns även en del nyare byggnader från 2000-talet som ersatt gamla byggnader.

Byggnadsinventeringen

På en synlig plats på stranden i den steniga viken finns den gamla fiskarstugan samt ett uthus, som har använts för förvaring av fisk. På spetsen av udden på en synlig plats finns fritidshusets gårdstun från 70–80-talet. Mellan fiskarstugan och udden har det tidigare funnits en förbindelse, som i gällande planen framgår med instruktiv gräns för stig.



Bild 25. I flygbilden anvisas den riktgivande utsträckningen för planområdet med gul punktlinje samt byggnaderna är namngivna.

Fiskarstugan är en år 1909 byggd långsidig stockbyggnad, som har blivit utbyggd senare. I den rödmyllefärgade lilla byggnaden är det för fiskarstugan typiska vita knutbrädor samt detaljer (typisk karaktär). Byggnadens ursprungliga utseende har bevarats bra (autencitet), och den tillbyggda delen återspeglar byggnadens, underhållets och användningens historia och kontinuitet (historiska skikt). Byggnadens takmaterial har förnyats (profilerat plåt) och åtminstone fönstret på nordöstra fasaden har bytts ut. I samband med byte av tak har skorstenen borttagits. Byggnaden fungerar som ett bevis på ett historiskt fenomen (fiskenäringen) och som ett exempel som berättar om och

tillför kunskap om detta (historisk bevisvärde). Byggnaden har historiska, byggnadshistoriska och landskapsmässiga värden.

Ekonomibyggnaden, är ett skydd byggt av sten och timmer, där man förvarat fisk. Byggnaden har ett nytt rött plåttak. Byggnaden fungerar som ett historiskt bevis (fiskenäringen) och som ett exempel som berättar om och tillför kunskap om detta (historisk bevisvärde). Byggnaden har byggnadshistoriska, landskapsmässiga och historiska värden.

Rekommendationer

Byggnaderna rekommenderas att skyddas. Renoveringar av byggnaderna bör göras på så sätt att det bevarar och återställer deras kulturhistoriskt värdefulla karaktär.



Bild 26. Fiskarstugans gårdstun i snedbild.



Bild 27. Fiskarstugan i bild till vänster och ekonomibyggnaden till höger.



Bild 28. Till vänster gamla fiskarstugans nordöstra fasad och till höger sydvästra fasaden.

Information om byggnadsbeståndet på samfällighetens markområde har erhållits från gällande stranddetaljplan samt från fritidsbostadens markägare.

Gårdstunet vid fritidshuset från 70–80-talet

Gårdstunet ligger på en synlig plats på spetsen av udden. Den röda 70–80-tals byggnaden är typisk för sin tidsålder; byggnaden är låg och har ett långsluttande åstak (typisk karaktär). Till gårdstunet hör dessutom en nyare stockbastu samt två röda uthus. Fritidshuset har byggnadshistoriska värden. Information om byggnaderna har erhållits av kommunen och bygglovsregistret.

Rekommendationer

Byggnaderna har inte sådana byggnadshistoriska, landskapsmässiga eller historiska värden som förutsätter skyddande.



Bild 29. Udden där fritidshuset med dess gårdstun med tillhörande byggnader ligger.



Bild 30. I bilderna från vänster till höger bastu, fritidshus och uthus samt uthus.

Teknisk försörjning

På Märaskär finns ingen teknisk försörjning, solpaneler används dock för elproduktion.

3.2 Planläggningssituationen

3.2.1 Planer, beslut och utredningar som berör området

Systemet för planering av markanvändningen utgår från en mer preciserad planering där de riksomfattande målen för områdesanvändningen och de översiktliga planerna, dvs. landskapsplanen och generalplanen, styr planeringen av enskilda detaljplaner.

3.2.2 De riksomfattande målen för områdesanvändningen

De reviderade riksomfattande målen för områdesanvändningen fick laga kraft den 1.4.2018. Målen för områdesanvändningen är grupperade enligt sakinnehåll i följande helheter:

- Fungerande samhällen och hållbara färdsätt
- Ett effektivt trafiksystem
- En sund och trygg livsmiljö
- En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar
- En energiförsörjning med förmåga att vara förnybar



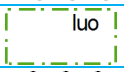
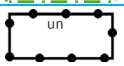
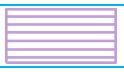
3.2.3 Österbottens landskapsplan 2050

Landskapsplanen är en plan där principerna för områdesanvändningen och samhällsstrukturen i förbundets verksamhetsområde anvisas. Planen uppgörs av landskapsförbundet, dvs. för Korsholms del av Österbottens förbund.

Planen innehåller en översiktlig planering av områdesanvändningen i landskapet eller i dess delområde. Landskapsplanens uppgift är att fastställa områdesanvändningen och samhällsstrukturens principer och visa områdesreserveringar som hör till nationella eller landskapliga målsättningar eller områdesanvändning som berör flera än en kommun i en så bred utsträckning och noggrannhet att områdesanvändningarna kan sammanfogas.

Österbottens landskapsplan 2050 godkändes på landskapsfullmäktiges möte 7.4.2025 och trädde i kraft 2.7.2025 i enlighet med 201 § i lagen om områdesanvändning.

Tabell 1. För planområdet eller dess direkta närhet finns följande centrala reserveringar i landskapsplanen 2050.

Beteckning	Beskrivning av beteckningen
	**Utvecklingsområde för turism och rekreation**
	**Område som ingår i nätverket Natura 2000**
	**Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald**
	**Objekt som ingår i Unescos världsarvslista**
	**Område som är skyddat eller avses bli skyddat enligt naturvårdslagen (SL)**
	**Fornlämningar som fredats med stöd av fornminneslagen**
	**Nationellt värdefullt landskapsområde**

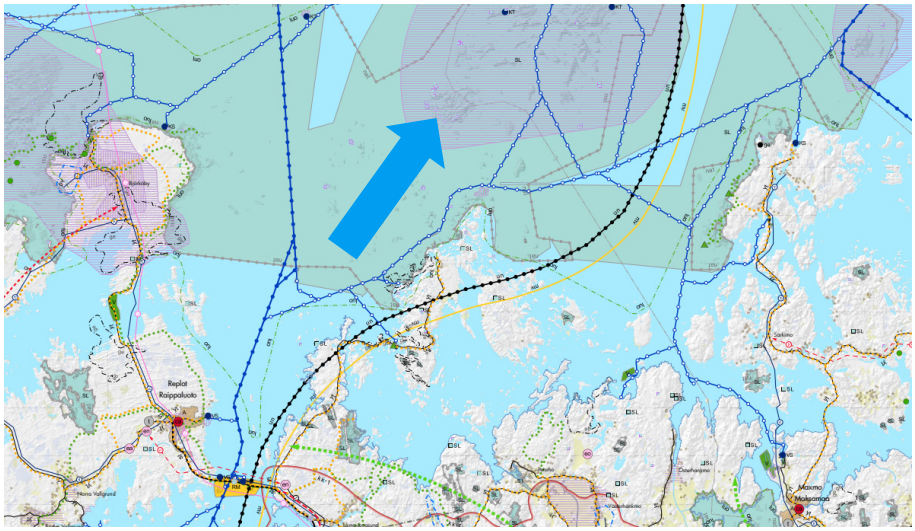


Bild 31. Utdrag ur Österbottens landskapsplanförslag 2050. Planläggningsområdet anvisat med blå pil.

3.2.4 Generalplan

För området finns inte någon rättsverkande generalplan som styr den noggrannare planeringen. I kommunens ”Strandgeneralplan för fastlandsstränderna” ingår en del av Märaskär som ”område med fastställd stranddetaljplan”.

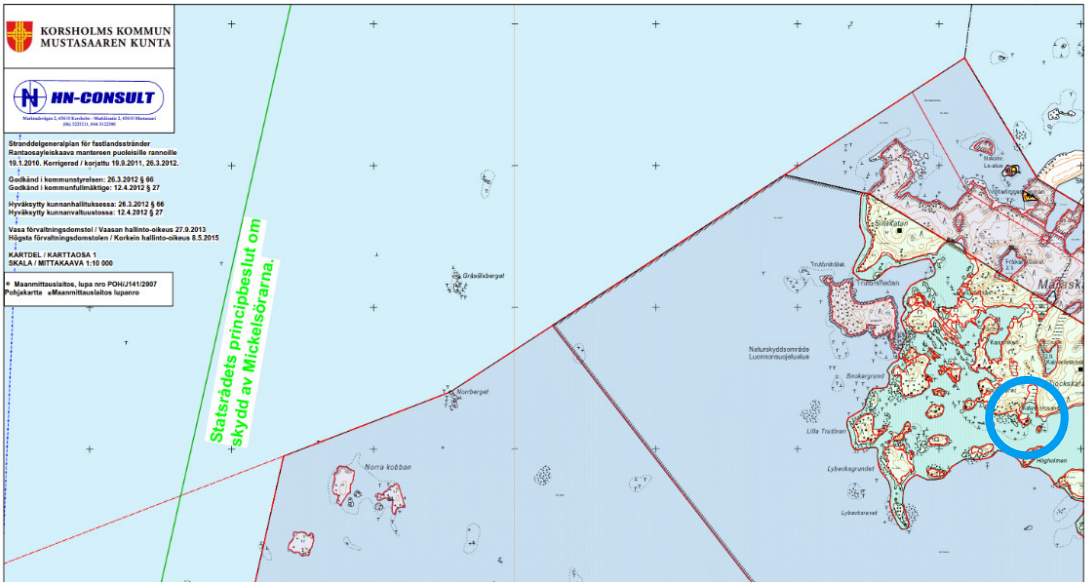
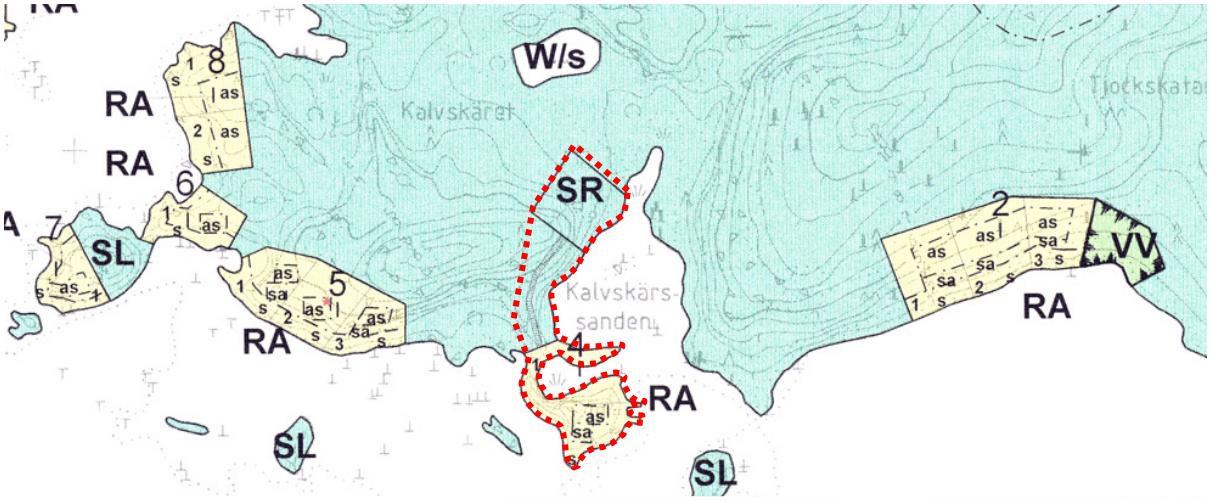


Bild 32. Utdrag ur Stranddelgeneralplan för fastlandsstränderna, kartdel 1 (trädde i kraft 8.5.2015). Läget för planläggningsområdet visas med blå cirkel.

3.2.5 Detaljplan

För området finns gällande stranddetaljplan (tidigare strandplan) benämnd ”Märaskäret strand-plan”. Planen är godkänd i fullmäktige 10.12.1998 § 119 och senare fastställd av Västra Finlands Miljöcentral den 9.6.1999, H22A-282.

Planläggningsområdet är anvisat med RA-, SL- samt SR-beteckning. Den totala byggrätten per tomt i planen är 125 v-m². Tomten angränsar till vattenområde (W).



RA

Kvartersområde för semesterbostäder, på vilket får placeras en semesterbostad eller en semesterbostad och en separat bastubyggnad.
Byggnadsrätten i kvadratmeter våningsyta för semesterbostaden är sammanlagt 100 m².

Byggnadsrätten får fritt fördelas mellan semesterbyggnaden och bastun, dock så att en separat bastu får vara högst 30 m².

Byggs bastun ihop med semesterbostaden får den totala byggnadsytan vara högst 100 m

Dessutom får uppföras en separat förrådsbyggnad på högst 25 m².

Loma-asuntojen korttelialue jolle saa sijoittaa enintään yhden loma-asunnon tai loma-asunnon ja erillisen saunarakennuksen. Loma-asunnon ja saunan rakennusoikeus on 100 m² kerrosalaa.

Rakennusoikeuden saa vapaasti jakaa loma-asunnon ja saunan välillä kuitenkin siten että saunan kerrosala saa olla enintään 30 m².

Jos sauna rakennetaan yhteen loma-asunnon kanssa saa kerrosalaa olla enintään 100 m². Lisäksi saa rakentaa erillisen varastorakennuksen enintään 25 m².

Specialbestämmelser för byggandet och miljövärden.
Erityismääräykset rakentamisesta ja ympäristön hoidosta.

Byggandet.
Rakentaminen

- höjden på byggnadernas taklist får vara högst 300 cm.
  rakennusten räystäskorkeus saa olla enintään 300 cm.
- det lämpligaste takmaterialet är filt. Plåttak bör målas i mörk färg.
  Sopivin kattomateriaali on kattohuopa. Peltikatot on maalattava tummansävyisiksi.
- byggnaderna bör ha sadeltak. Taklutningen bör bara 15-35 grader.
  Rakennuksissa on oltava harjakatto, jonka kaltevuus pitää olla 15-35 astetta.
- byggnaderna bör uppföras av trä.
  Rakennukset tulee rakentaa puusta.
- byggnaderna och bryggorna bör målas i mörka färger.
  Rakennukset ja laiturit on maalattava tummansävyisiksi.
- knutar, fönsterlister och takkantslister får målas ljusare.
  Nurkkalaudat, ikkunalistat ja räystäslistat saa maalata vaaleammaksi.

SL

Naturskyddsområde.
Luonnonsuojelualue.

SR

Kvartersområde för byggnader som bör skyddas.
På området befintliga byggnader får restaureras, dock inte så att det utvändiga utseendet ändras markant.

Suojeltavien rakennusten korttelialue. Alueella olevat rakennukset saa korjata, kuitenkin niin ettei julkisivu olennaisesti muutu.

Instruktiv gräns för stig.
Polun ohjeellinen raja

s

Område på vilket trädbeståndet bör bevaras såsom skydd för insyn. Området bör bevaras i naturtillstånd.
På området får byggas högst en brygga per byggnadsplats.
På området får ej avloppsvatten släppas i marken.
Alue jonka puusto on säilytettävä näkösuojana. Alue on säilytettävä luonnontilassa. Alueelle saadaan rakentaa korkeintaan yhden laituri rakennuspaikkaa kohti. Alueella ei saa päästä jätevettä maahan.

Bild 33. Utdrag ur plankarta och huvudsakliga bestämmelser. Berört område anvisas med röd streckad linje.

3.2.6 Byggnadsordning

Byggnadsordningen är godkänd av Korsholms kommunfullmäktige den 10.6.2013 § 91.
En revidering av byggnadsordningen är under uppgörande enligt byggnadsnämndens beslut 14.10.2020 § 162. Det beslöts senare att revideringen av byggnadsordningen fördröjs i väntan på den nya lagstiftning som träder i kraft 1.1.2025.
Ett PDB har varit framlagt 18.3-17.4.2024.

4. PLANLÄGGNINGENS OLIKA SKEDEN, VÄXELVERKAN OCH TIDTABELL

4.1 Planläggningens olika skeden

1) **Inledningsskedet.** När frågan om planläggning har väckts ska detta meddelas så att intressenterna har möjlighet att få information om utgångspunkterna för planläggningen, den planerade tidtabellen samt förfarandet för deltagande och bedömning. I inledningsskedet uppgörs PDB och framläggs till påseende. Intressenter har under påseendetiden möjlighet att lämna in respons till kommunen gällande PDB.

2) **Beredningsskedet (utkastskedet).** Utgående från planens utgångspunkter och målsättningar uppgörs ett planutkast, som framläggs till påseende under 30 dagar. Detta kungörs i de lokala tidningarna, på kommunens anslagstavla och internetsida. Intressenterna kan då framföra sina åsikter om planen antingen muntligt eller skriftligt.

3) **Förslagsskedet.** Efter att planutkastet varit framlagt och de berörda myndigheterna samt andra intressenter har framfört sina åsikter, måste oftast planen justeras. Efter att planförslaget godkänts för framläggning, framläggs det i 30 dagar. Under tiden för framläggandet är det möjligt att inlämna en skriftlig anmärkning över planförslaget. Samtidigt begärs utlåtanden från myndigheterna. Om offentligt framläggande informeras genom kungörelse i lokaltidningarna, på kommunens anslags-tavla och internetsida.

4) **Godkännande.** Planen godkänns av fullmäktige. Beslut om planens godkännande kungörs i lokaltidningarna och på kommunens internetsida. Dessutom sänds beslut om godkännande för dem som lämnat anmärkningar eller utlåtanden, om de så har önskat.

   Besvär. Besvär angående kommunstyrelsens beslut riktas till förvaltningsdomstolen. Efter att planen har vunnit laga kraft, informeras om detta på samma sätt som om beslut om godkännande.

   Ikraftträdande. Efter att planen har vunnit laga kraft, informeras om detta på samma sätt som om beslut om godkännande.

4.2 Tidtabell

Planläggningsprocessens riktgivande tidtabell:



4.3 Behovet av planändring

Behovet av planändringen har uppkommit på privat initiativ. Markägaren till fritidstomten önskar att bygga en ny fritidsbostad och båthus/väderskydd på tomten.

4.4 Planeringsstart och beslut som gäller denna

Samhällsbyggnadsutskottet beslöt den 22.11.2023 att planläggningsarbetet kan påbörjas.

4.5 Deltagande och samarbete

Intressenterna har möjlighet att delta i planberedningen, bedöma planens konsekvenser och framföra sina åsikter skriftligt eller muntligt (62 § OAL). Som intressenter betraktas (28 § MBF):

4.5.1 Intressenter

- **Myndigheter och sammanslutningar vars verksamhetsområde behandlas i planläggningsarbetet:**

  - Korsholms kommuns olika förvaltningsenheter
  - Tillstånds- och tillsynsverket
  - Österbottens förbund
  - Österbottens museum

- **Områdets företag, lokala sammanslutningar och organisationer vars bransch berörs av planläggningsarbetet samt alla de vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas betydligt av planläggningsarbetet:**

  - Delägarlaget Petsmo samfällighet.
  - Användare, innehavare, markägare och invånare i planläggningsområdet och dess influensområde.
  - Föreningar och sammanslutningar, vilkas verksamhetsområde eller intressegrupper planändringen kan ha konsekvenser för.

4.5.2 Anhängiggörande

Planen anhängiggjordes 4.1.2024 genom en kungörelse i lokaltidningen och på kommunens webbplats i samband med framläggningen av PDB.

4.5.3 Deltagande och växelverkan

- Program för deltagande och bedömning var framlagt under tiden 4.1-2.2.2024. Begäran om utlåtande har sänts till berörda myndigheter och sammanslutningar. Över PDB och inkom 7 utlåtanden och 1 åsikt. *(Se bilaga med sammanställning).*
  Utlåtanden och åsikter som inkom under framläggningstiden för PDB har beaktats till planutkastet genom planens bestämmelser och planens konsekvenser har bedömts i planbeskrivningen.

4.5.4 Myndighetssamarbete

Samråd med myndigheterna anses inte nödvändigt p.g.a. ärendets ringa betydelse. Berörda myndigheter ges tillfälle att ge utlåtande under planläggningens gång.

4.6 Mål för stranddetaljplanen och byggplanen

Markägaren till fritidstomten önskar bygga en ny fritidsstuga på tomten. För att möjliggöra nybyggande skulle be-fintliga 70-80-tals fritidsbostaden med tillhörande bastu och uthus rivas och ersättas med en ny byggnad. Målet är att uppföra en unik helhet som tar i beaktande områdets natur-, landskaps- och kulturvärden, där man satsar på arkitekturen och kvalitén på använda material. Tanken är att bygga en tvåvånings fritidsbostad där alla funktioner är samlade i samma byggnad. För att byggnadsmassan inte ska avvika i skala från den övriga bebyggelsen i området har byggnaden delats upp i två separata byggnadsdelar som förbinds med en korridor. Huvudbyggnaden har reserverats för fritidshuset och den andra byggnadsdelen för gäststuga, bastu och förråd. Dessutom har strukturen brutits upp genom att vrida den övre våningen i en avvikande riktning samt genom att skapa fritt svävande utkragningar på vissa delar av byggnaden. Områdets strand vill man bevara i naturtillstånd även i den kommande planen. Eftersom stranden redan idag är tätbevuxen, önskas byggnadens vistelseutrymmen och därmed största delen av byggrätten placeras på den övre våningen. Detta innebär att byggnadsytan som vidrör marken kommer att vara mindre än byggnadsytan på andra våningen. Byggnaden ska ha ett platt tak förr att hålla höjden måttlig. En del av ovannämnda visioner har beaktats på plankartan genom byggnadsytans form och placering samt olika bestämmelser.

Arkitektoniskt är målet att smälta in byggnaden i det omgivande landskapet. Därför ska det platta taket utformas som ett grönt tak med lokala växtarter, vilket främjar biologisk mångfald. Fasaden ska kläs i corténstål, ett hållbart material i den marina miljön. Den rostiga stålytan ger fasaden en varm, orangebrun nyans som förändras och utvecklas över tid.

Önskemål finns även om ett separat båttak/väderskydd för båtar vid nuvarande anlagda båthamn. Idén om båttaket kommer från ön ”*Gårdarna*” i området för Mickelsörarna, där det finns en gammal skola med ett båttak i anslutning till den. Båthusets arkitektur använder samma principer som huvudbyggnaden. Väggen byggs av naturstenar och taket förverkligas som grönt tak, där lokala växter används.

Den eftersträvade byggrätten som nybyggandet kräver uppgår till ca 150 v-m².



Bild 34. I flygbilden presenteras förhållandet mellan den nya byggnationen och planlösningen. Byggnadsytans streck visas med röd punktstreckad linje. Planområdets gräns visas med gult.

5. REDOGÖRELSE FÖR STRANDDETALJPLANERNA

5.1 Planens struktur

Planerna innehåller reservationer för kvartersområde för fritidsbostäder (RA), byggnadsskyddsområde (SR) samt naturskyddsområde (SL). Planernas struktur är den samma som i de gällande planerna. Antalet fritidsbyggplatser ändrar inte, fritidshusets byggnadsyta minskas aningen och byggnadsytan för bastun tas bort. Byggrätten höjs med 25 v-m².

5.2 Planutkast 14.5.2025

I planutkastet har man beaktat de fastställda målsättningarna genom planbeteckningar och bestämmelser.

Området vid fiskarstugan bibehålls som byggnadsskyddsområde (SR). Planbestämmelserna har preciserats:

- Reparations- och ändringsarbeten i byggnaden ska vara sådana att byggnadens utvändiga kulturhistoriska och arkitektoniska värde bevaras.
- Om det tidigare har vidtagits byggåtgärder i byggnaderna i strid med det här målet ska reparations- och ändringsarbeten vara inriktade på att återställa dem.
- Sådana åtgärder ska diskuteras med museimyndigheten innan beslut om bygg- eller åtgärdstillstånd ges.

Naturskyddsområdet (SL) bevaras som naturskyddsområde. Den riktgivande stigen på naturskyddsområdet (SL) blir kvar för att säkerställa markägarens och allmänhetens tillgång till SR-området via kvarter 4, tomt 1.

Kvartersområde för fritidsbostäder (RA) bibehålls. Två byggnadsytor har anvisats på kvartersområdet: byggnadsyta för fritidsbostad, bastu, gäststuga samt förrådsbyggnad (as) samt byggnadsyta för båttak (vk). Följande bestämmelser gällande byggande har angetts för byggnadsytan:

- Byggnadsrätten skall delas upp i minst två separata byggnadsmassor, som är högst 100 v-m^2. Man har utgått från att båttaket kräver ingen byggrätt då det skall vara en öppen konstruktion.
- Byggnaderna kan förenas med ett tak eller korridor, ej som enhetlig väggkonstruktion.

I gällande plan var en del av området norr om byggnadsytan (as) anvisat som vattenområde (W), i och med landhöjningen är det sällan vatten på området och att anvisa det som vattenområde anses inte längre vara korrekt. Till planutkastet har man anvisat det med RA-beteckning och med ett s-område (s) vilket gör att området i fråga bevaras i naturtillstånd och inte kan bebyggas.

Dessutom har det i planen angetts allmänna bestämmelser. Genom bestämmelserna gällande byggande strävar man till att beakta byggnadernas anpassning till den värdefulla miljön och landskapet. Bestämmelserna gällande byggandet är följande:

- Byggnader skall utrustas med platt tak eller flackt pulpettak. Taket skall förverkligas som gröntak. Gröntakets växter skall vara lokala och för området naturliga arter.
- Byggnadernas taklutning kan vara högst 1:7.
- Huvudbyggnadens fasad skall vara av corténstål eller naturligt grånande- eller ytbehandlat trä. Som fasadmaterial för båttaket kan även natursten användas. Målad fasad tillåts inte.
- Byggnadernas fasad får bestå av högst 30% fönsteryta av den totala fasadytan.
- Byggnader och konstruktioner skall till stil och färg lämpa sig till det omgivande landskapet.
- Den lägsta tillåtna byggnadshöjden för sådana byggnadsdelar som tar skada av fukt, är +2,0 m (N2000).

Vatten- och avloppsförsörjning:

- Endast torr- eller kompostklosett är tillåtet.
- Klosetter och komposter skall skötas så att inte lukt- eller andra olägenheter uppstår.
- Klosetter skall placeras minst 20 m från strandlinjen. Torrklosetten skall utrustas med en behållare som tömmes tillräckligt ofta i en välskött kompost.
- Bastu- och annat tvättvatten får inte släppas direkt i vattendrag utan det skall infiltreras genom filterbrunn eller motsvarande i marken minst 15 m från strandlinjen.

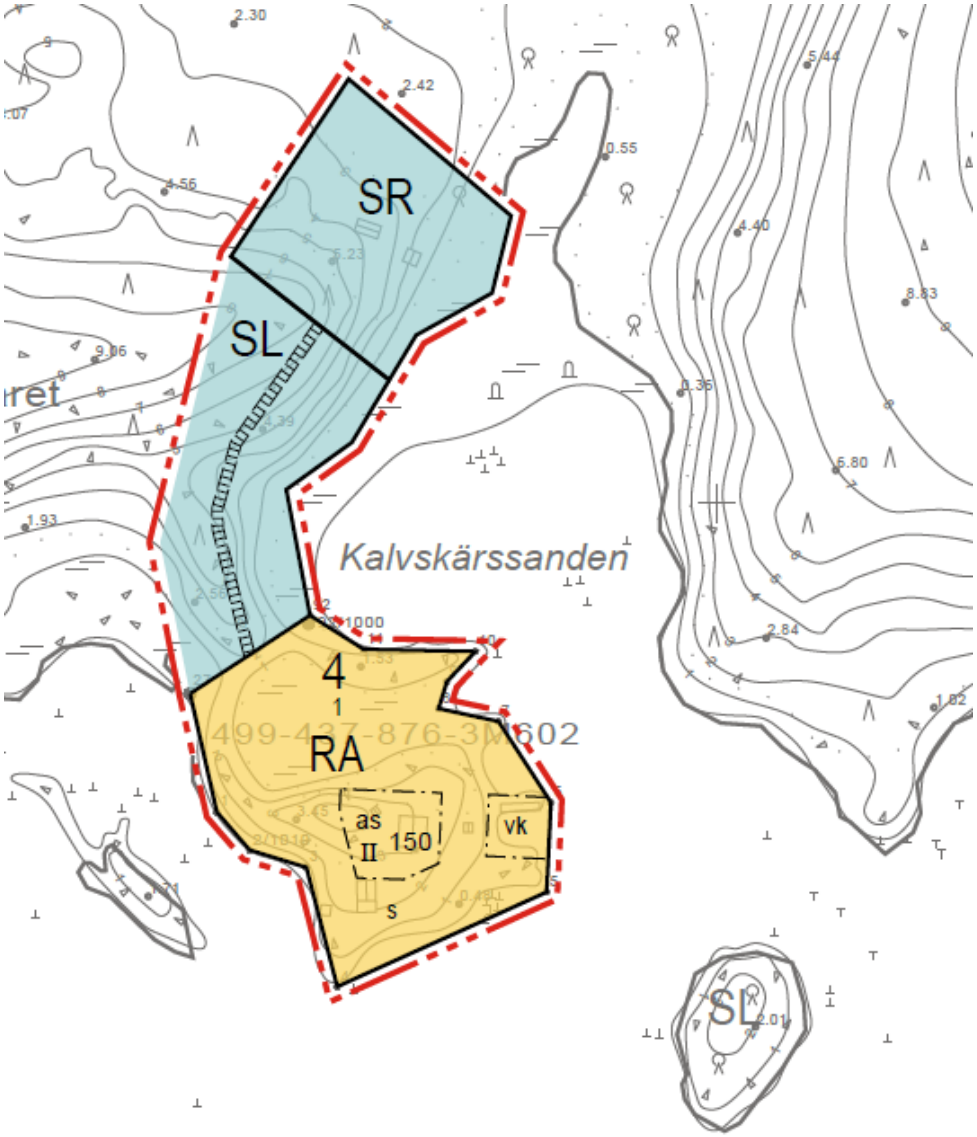


Bild 35. Utdrag ur planutkastet 14.5.2025.

5.3 Planförslag 18.2.2026

Ändringar till planförslaget:

- Avgränsningen för Kvartersområde för fritidsbostäder (RA) har ändrats att följa den gällande planen i områdets norra del
- Byggnadsytan för fritidsbostaden, bastun, gäststugan samt förrådsbyggnaden (as) har aningen justerats
- Bestämmelserna för byggnadsytan för fritidsbostaden, bastun, gäststugan samt förrådsbyggnaden (as) har kompletterats med allmänna bestämmelser gällande byggande. Bestämmelserna har preciserats gällande arean så, att den byggnadsdel som består av fritidsbostad högst får vara 100 v-m². Den byggnadsdel som består av bastu, gäststuga och förråd får högst vara 80 v-m². Den sammanlagda våningsytan får dock inte överskrida 150 v-m². Gällande våningshöjden finns angivet en noggrannare styrande bestämmelse: Byggnadens höjd får inte överskrida +11,0 m (N2000). Dessutom har en bestämmelse gällande grundläggningssättet tillagts. Grunden skall förverkligas med krypgrund eller med plintar. Byggnadernas höjdläge skall ta tillsyn till terrängens former.
- Byggnadsytan för båttak (vk) har ändrats till byggnadsyta för båttak och brygga (vk/lv).

- En bestämmelse gällande våningshöjden har tillagts till byggnadsytan för båttak (vk): båttakets högsta höjd får inte överstiga +5,0 m (N2000). Dessutom skall minst 30 % av de sammanlagda väggytorna vara öppna.
- Bestämmelserna för Byggnadsskyddsområdets (SR) beteckning har preciserats. Bestämmelsen ”områdets naturliga särdrag får inte försämras” har tillagts.
- Bestämmelsen för Område som ska bevaras (s) har preciserats: områdets naturliga särdrag får inte försvagas. Områdets trädbestånd skall bevaras. Området får inte planteras eller bebyggas.
- Lägsta bygghöjden har preciserats.
- Bestämmelsen för bastu- hushålls- och annat tvättvatten har preciserats.
- Allmänna bestämmelserna har kompletterats med bestämmelse gällande sura sulfatjordar.
- Allmänna bestämmelserna har kompletterats med bestämmelse gällande solpaneler.
- Beteckningen för riktgivande gräns för stig har kompletterats med bestämmelse: Åtkomst till SR-området sker via kvarter 4 tomt 1.

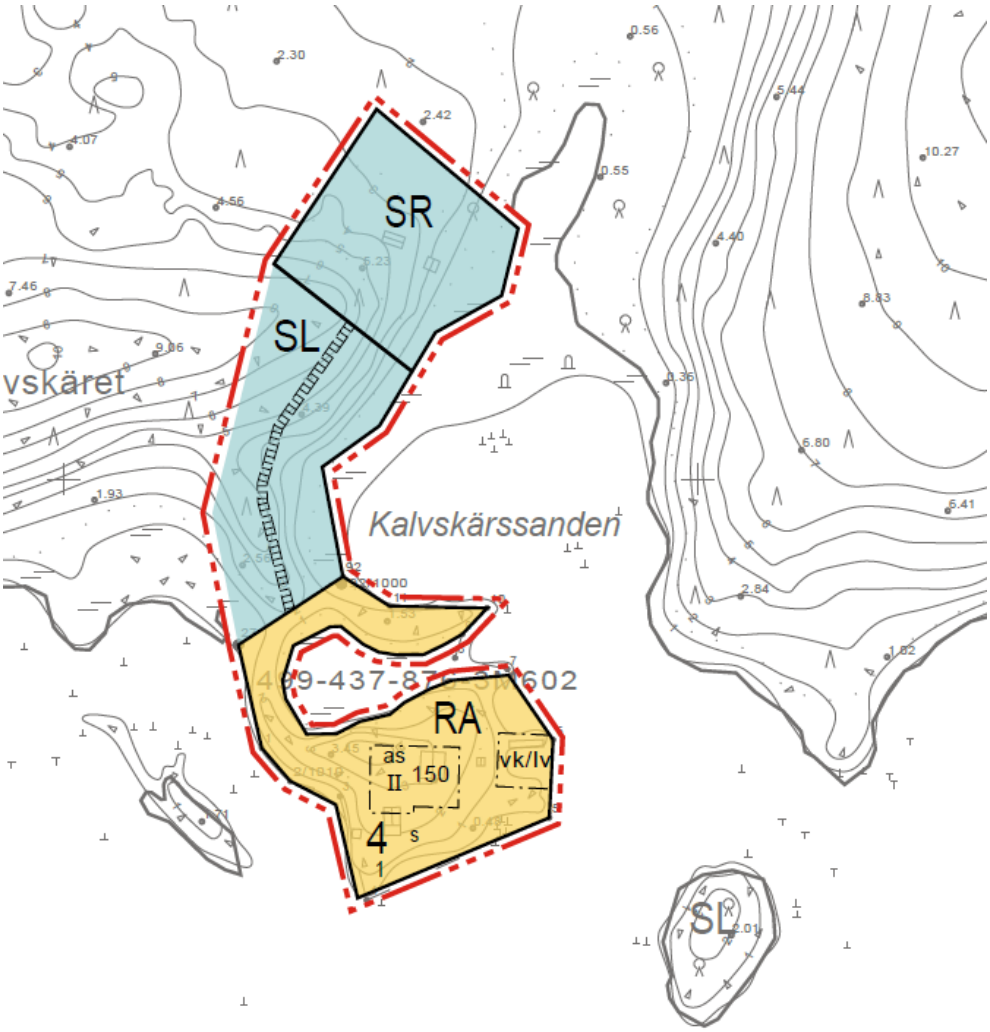


Bild 36. Utdrag ur planförslaget 18.2.2026.

5.4 Dimensionering

Dimensioneringen förändras inte. Byggrätten höjs med 25 v-m^2 i jämförelse med gällande planen. Totala byggrätten är 150 v-m^2.

6. PLANENS KONSEKVENSER

Planens betydande konsekvenser ska bedömas enligt kraven stipulerade i Markanvändnings- och bygglagen. Lagen stagar;

”OAL 9 § - Utredning av konsekvenserna när planer utarbetas

”En plan ska grunda sig på planering som omfattar bedömning av de betydande konsekvenserna av planen och på sådana undersökningar och utredningar som planeringen kräver. När planens konsekvenser utreds ska planens uppgift och syfte beaktas.

När en plan utarbetas ska miljökonsekvenserna, inklusive de samhällsekonomiska, sociala och kulturella konsekvenserna, samt övriga konsekvenser av planen och av undersökta alternativ utredas i behövlig omfattning. Utredningarna ska omfatta hela det område där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.”

Delobjekten för bedömningen av konsekvenserna baserar sig på lag om områdesanvändning. Enligt lagens 9 § och förordningens 1 § bedöms i samband med utarbetningen av planen de betydande konsekvenserna för:

1) människors levnadsförhållanden och livsmiljö,
2) jord- och berggrunden, vattnet, luften och klimatet,
3) växt- och djurarter, naturens mångfald och naturresurserna,
4) region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomin och trafiken
5) stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön.
6) utvecklingen av en fungerande konkurrens inom näringslivet.

Väsentliga konsekvenser i denna planläggning har bedömts nedan.

6.1 Sammanställning av planens centrala konsekvenser

- Planens struktur ändras inte, därmed orsakar planen inga konsekvenser för naturskyddsområdet (SL) eller byggnadsskyddsområdet (SR).
- Höjningen av byggnadsrätten bedöms inte ha betydande konsekvenser för naturens mångfald, landskapet eller skyddsområden på grund av noggranna planbestämmelser och planens styrande byggnadssätt.
- Genom att koncentrera till en byggnad i två våningar med platt tak minskar kontaktytan med marken och minskar på miljökonsekvenserna jämfört med motsvarande envåningshus. Koncentrerandet av byggande och höjandet av våningsytan har positiva konsekvenser på områdets naturförhållanden och på att området bevaras skogbevuxet.
- Konsekvenserna på naturtyperna (9030, 1150) är som högst små och tillfälliga och är i anslutning till eventuell avrinning och dammbildning under byggtiden, som kan hindras genom skyddandet av ytjorden på ett ändamålsenligt sätt under byggtiden.
- Planbestämmelserna gällande hanteringen av vatten har preciserats i förhållande till gällande planen, situationen förbättras till denna del på området. Borttagandet av byggnadsytan för bastun minskar på belastningen på vattendragen.
- Landskapskonsekvenserna är lokala och kontrollerade tack vare noggranna planbestämmelser. Byggnadsplatsen ligger på spetsen av udden på en synlig plats, dock avskilt från området med sammanhängande bebyggelse. På grund av denna detalj bedöms byggplatsen möjliggöra en från resterande bebyggelse avvikande arkitektur, som avspeglar en modern och högklassig fritidsbyggande och skapar historisk kontinuitet i områdets fritidshusbebyggelse.
- Den byggnation som tillåts i planen avviker från de kulturhistoriska särdragen i det nationellt värdefulla landskapsområdet och UNESCO:s världsarvsområden med anknytning till maritima näringar, men att den ändå anses passa väl in i områdets naturlandskap och de särdrag som gett dessa värdeområden deras skyddsstatus. De mest värdefulla objekten i den byggda kulturmiljön (RKY) ligger på avstånd från byggplatsen och påverkas inte.

Historien kring byggnader kopplade till maritima näringar bedöms bevaras trots den avvikande byggnationen på Märaskäret, inga konsekvenser bedöms uppstå för den.

6.2 Konsekvenser för landskapet och naturmiljön

Konsekvenser för landskapet

Planändringsområdet hör under det nationellt värdefulla landskapsområdet (VAMA2021) Kvarkens skärgårdslandskap. De kulturhistoriska särdragen i det nationellt värdefulla landskapsområdet omfattar det traditionella skärgårdslivet samt den kultur och bebyggelse som är kopplad till maritima näringar. Mickelsörarnas område, som Märaskär hör till, är särskilt känt för sin naturmiljö som består av steniga öar, där strandområdena kännetecknas av flador, glosjöar och igenväxande grunda vikar. Området hör även till UNESCO:s världsarv Kvarkens skärgård. Värdena i Kvarkens skärgård är i första hand kopplade till landhöjningsrelaterade landskapsfenomen och den kultur som är knuten till dessa. Kvarkens skärgård är Finlands första naturarv som upptagits på världsarvslistan.

Planens struktur förblir lik den gällande planen, vilket innebär att inga landskapsmässiga konsekvenser riktas mot naturskyddsområdet (SL) eller byggnadsskyddsområdet (SR). Planbestämmelserna för byggnadsskyddsområdet har uppdaterats och preciserats, vilket bidrar till att kulturmiljön bevaras. I bestämmelserna har även områdets naturgivna särdrag beaktats, vilka inte för försämras. Inom kvartersområdet för fritidsbebyggelse (RA) möjliggörs uppförandet av en ny fritidsbyggnad inom en byggnadsyta som motsvarar det i den gällande planen. Vid stranden tas byggnadsytan för bastu (as) bort och den befintliga bastubyggnaden kommer att rivas i samband med förverkligandet av planen. Målet med byggprojektet är att koncentrera samtliga fritidsfunktioner till en och samma byggnad, varvid byggnadsytan (as) utvidgas något till den tidigare byggnadsytan för bastun (sa). Sammanlagt minskar dock byggnadsytan för bostads- och bastuutrymmen. En höjning av våningstalet till II möjliggör att byggnadsytan är tillräckligt för den tillåtna byggrätten, som har ökats med 25 v-m^2 jämfört med den gällande planen. Höjningen av våningstalet möjliggör genomförandet av den planerade helheten på ett sätt som innebär att byggnadens kontaktyta med marken är mindre än för en motsvarande byggnad i en våning. Höjningen av byggrätten bedöms inte ha någon betydande konsekvens för landskapet. I planen har en styrande bestämmelse om byggnadens totala höjd fastställts, vilket gör att totalhöjden bedöms vara kontrollerbar. Att byggnadsytan bibehålls i enlighet med den gällande planen tryggar att det omgivande landskapet förblir oförändrat samt möjliggör en återställning av landskapet i området där bastubyggnaden tidigare var belägen. Kvartersområde för fritidsbostäder är, med undantag för byggnadsytorna, ett område som ska bevaras (s), där naturmiljön och dess särdrag ska beaktas. Enligt beteckningen för områdets naturliga särdrag inte försvagas. Områdets trädbestånd skall bevaras. Området får inte planteras eller bebyggas. Naturvårdsåtgärder eller återställningsåtgärder som förbättrar naturtypens tillstånd får utföras. I de obebyggda delarna bedöms landskapet förbli oförändrat. I planområdets norra del i havsviken (flada) finns en havsstrandäng som klassificeras som en vårdbiotop, vilken inte bedöms få konsekvenser av planen. Planen tillåter även uppförande av båttak och brygga på den befintliga hamnen i den byggda miljön. På området finns redan i nuläget en brygga.

De mest betydande landskapskonsekvenserna hänför sig till byggnadssättet som styrs i planen, som avviker från gällande planen. I planen har byggandet styrts med noggranna bestämmelser, och målet med dem är att anpassa byggnaden i omgivande landskapet och skapa högkvalitativ arkitektur. Byggandets lämplighet i omgivande landskapet har undersökts med hjälp av fotomontage (bild 24 och 25). Det som avviker från det traditionella byggnadssättet är att byggandet koncentreras till en enda byggnad som består av olika byggnadsdelar, dess två våningar, platta taket samt det i planen tillåtna byggnadsmaterialet corténstål.

Skala: Byggandets skala inom byggnadsytan för fritidsbostad, bastu, gäststuga och förrådsbyggnad (as) styrs genom en planbestämmelse enligt vilken byggrätten ska fördelas på minst två separata byggnadsdelar om högst 100 v-m² samt 80 v-m². Byggnaderna får endast sammanbindas med

varandra genom taköverbyggnader eller gångförbindelser, inte genom sammanhängande väggkonstruktioner. Byggandets skala bedöms vara i linje med den omgivande bebyggelsen, eftersom den baserar sig på den gällande planen, där en maximal byggrätt om 100 v-m² tillåts.

Två våningar och platt tak: på byggnadsytan (as) tillåts platt tak eller flackt pulpettak, som ska förverkligas som gröntak. Växtligheten på gröntaket ska bestå av lokala och för området naturliga arter. Med ett våningstal på II säkerställer ett platt tak eller flackt pulpettak att byggnadens höjd hålls på en måttlig nivå. Våningstalet har preciserats ytterligare genom planbestämmelser. En höjning av våningstalet minskar den markyta som står i direkt kontakt med byggnaden, varvid miljökonsekvenserna bedöms vara mindre än för en motsvarande byggnad eller byggnader i en våning. Det gröna taket och de lokala växtarterna bidrar också till att byggnaderna smälter in i det omgivande landskapet, vilket utgör ett av arkitekturens huvudsakliga mål.

Byggnadsmaterial: Som fasadmaterial tillåts corténstål eller trä som naturligt grånar eller är ytbehandlat. Det i planen tillåtna byggnadsmaterialet corténstål är ett hållbart och högklassigt material som lämpar sig väl för den krävande marina miljön. Materialets rödbruna patina smälter väl samman med de naturliga tonerna i mark, sten och trä. Materialet är särskilt populärt inom landskapsarkitektur på andra håll i Europa. Inom bostadsbyggande föredrar arkitekter materialet på grund av dess tidlöshet, hållbarhet och höga kvalitet. I Finland är användningen av materialet inom bostadsbyggande mer sällsynt. För byggnadsytan för båttak (vk) tillåts även natursten som fasadmaterial. Dessutom föreskrivs att byggnader och konstruktioner ska till stil och färg lämpa sig till det omgivande landskapet. Samma bestämmelser gäller för båttaket, som bedöms smälta väl in i omgivningen. De bestämmelser som gäller fasader och byggnation bedöms vara väl anpassade till byggnadsplatsen.

Kulturella drag och landskapsbilden: Största delen av Märaskärets byggnation ligger på västra stranden av Kalvskäret samt på öar som ligger mittemot den. Det finns även bebyggelse vid Gubbesskatan som ligger längre bort. På basen av uppgjorda granskningar är bebyggelsen i området kopplad till den kollektiva fasen av fritidsbebyggelse. Merparten av områdets fritidsbyggnader är enligt uppgifter från byggnadsregistret byggda på 60–80 talen. På planläggningsområdet finns inga fornminnen, men på ön finns det flera fornminnen som är kopplande till maritima näringar, såsom forna boplatser, som berättar om områdets historia som tidigare bas för fiske och säljakt. Väldigt lite av den byggda kulturmiljön som är kopplad till maritima näringar har bevarats på Märaskär. Enligt uppgifter från byggnadsregistret finns det två gårdstun från början av 1900-talet på området, varav ena är gårdstunet för fiskarstugan från början av 1900-talet som ligger på planområdet, som i planen är anvisad som byggnadsskyddsområde. För övrigt är byggnadsbeståndet på området sedvanlig fritidsbebyggelse.

Det byggande som tillåts i planen bedöms avvika från de kulturhistoriska särdrag som är kopplade till marina näringar inom det nationellt värdefulla landskapsområdet och UNESCOS:s världsarvsområde, men samtidigt väl anpassa sig till områdets naturlandskap och dess karaktärsdrag, vilka utgör grunden för dessa områdens skyddsstatus. De mest värdefulla objekten inom den byggda kulturmiljön (RKY) är belägna på betydligt avstånd från byggplatsen och bedöms inte påverkas. Den historia som är kopplad till maritima näringar bedöms kunna bevaras i Märaskärets område trots den avvikande bebyggelsen, och några konsekvenser bedöms inte uppstå för det.

Byggnadsplatsen ligger på spetsen av udden på en synlig plats, dock avskilt från området med sammanhängande bebyggelse. På grund av denna detalj bedöms byggplatsen möjliggöra en från resterande bebyggelse avvikande arkitektur, som avspeglar en modern och högklassig fritidsbyggande och skapar historisk kontinuitet i områdets fritidshusbebyggelse. Motsvarande situation förekommer inte exempelvis i de närmaste kvarteren 5,6 eller 8. Dessutom är kvarter 4 för fritidsbostäder (RA) till skillnad från övriga delar av ön privatägd. Märaskäret är i övrigt samfällt ägd. Å andra sidan är vyerna från havet mot byggplatsen inte långsträckta på grund av fler skogbevuxna öar. Öarna kan antas förbli skogbevuxna eftersom de bör behållas i naturtillstånd. Landskapskonsekvenserna på området bedöms vara väldigt lokala.

Planens bestämmelser som styr byggande bedöms lämpa sig på byggnadsplatsen samt beakta det nationellt värdefulla landskapsområdet och UNESCO:s världsarvsområde. Landskapet bedöms återställas till mer sammanhängande och hel särskilt i strandzonen, och den planerade bebyggelsen bedöms anpassa sig väl till det omgivande landskapet. Konsekvenserna från höjningen av våningstalet och byggrätten anses vara kontrollerbara. Som helhet bedöms konsekvenserna av planändringen för landskapet vara väl anpassade till byggplatsen och mycket lokala.



Bild 37. Fotomontage mot planområdet från havet. I bakgrunden syns fiskarbastun. Det planerade nybygget smälter in i omgivningen genom färg- och materialval.



Bild 38. Snedflygbild över nuläget på planläggningsområdet sett från havet.

Konsekvenser för vattendrag

Genom planens allmänna bestämmelser styrs de tillåtna åtgärderna för avfallshanteringen och vattenreningen på Märaskär. Genom att följa dessa bestämmelser och kommunala miljömyndighetens anvisningar i byggandet kan man säkra att planen inte medför negativa konsekvenser för vattendragen. Det behövs ingen muddring vid Märaskär, och det finns en befintlig hamnplats. Bestämmelserna är noggrannare än i gällande planen. Skyddsåtgärderna för vattnet är tidsaktuella. Därmed är de direkta konsekvenserna för vattendragen små och förväntas uppkomma under byggtiden, i form av dammbildning och avrinning. Konsekvenser för vattendragen har även bedömts i kapitel Konsekvenser för Natura-områden och skyddsområden.

Konsekvenserna för vattendragen minskar jämfört med gällande planen, eftersom bastuytan försvinner från närheten av stranden. Gråa vatten kommer inte att rinna ut i vattendragen utan det kommer att finnas ett reningsverk på byggnadsytan (as).

En planbestämmelse har angivits gällande möjliga sura sulfatjordar, enligt vilken de ska beaktas och hanteras på ett ändamålsenligt sätt. I praktiken granskas förekomsten i samband med byggandet.

Konsekvenser för Natura-området
Förverkligandet av planen har inga konsekvenser för förverkligandet av målen för skyddandet.

FI0800130, Kvarkens skärgård (SAC/SPA)

Beskrivning av området: Området består av den unika inre och yttre skärgården i Kvarken. Skärgårdszonerna sträcker sig från fastlandskusten (Korsnäs, Västerö) och de stora skogbevuxna öarna Replot och Björkö till de steniga och klippiga skären med mager vegetation ute till havs. Berggrunden består av s.k. Vasagranit. Det finns betydande klippstränder bl.a. på Västeröns och Österöns stränder samt på Rödgrynnorna. Det mest dominerande draget i Kvarkens skärgård är att organismerna och geomorfologin är så mångformiga och småskaliga. Landhöjningen är kraftig i området, cirka 80 cm på ett århundrade. Det genomsnittliga vattendjupet är under 10 meter. Stränderna är grunda och fyllda av stenblock och gryt. I skärgården kan man på många ställen på ett litet område se hela flada-glo-skärgårdssjö-utvecklingsperioder vid landhöjningskusten samt primärsuccessionsserier i växtligheten. Kvarken är den smalaste och grundaste punkten i Bottniska viken och utgör en kraftig saltgradient. Kvarken är också det nordligaste förekomstområdet för många marina arter (t.ex. ejder, blåstång, blåmussla, havstulpan, gaffeltång). Undervattensbiotoperna och arterna varierar beroende på om man rör sig i norra eller södra Kvarken. Den ovan nämnda saltgradienten innebär också att man i Kvarken kan hitta speciella kombinationer av undervattensarter som växer bredvid varandra, t.ex. Fontinalis sp. (sötvatten) och Fucus sp. (saltvatten). Kvarken är också det enda havsområdet i Finland där forskare (hittills) har hittat den för Östersjön endemiska algarten smaltång (Fucus radicans). Försvarsmakten använder området som övningsområde och för skjutövningar samt för militärt byggande. I området finns byggnader och anläggningar som hör till försvarsmaktens verksamhet.

Mickelsörarna och skärgården söder och öster om dem omfattar ett skärgårdsområde som sträcker sig från det område som påverkas av vattnet från Kyro älv till havszonen. Förhållandena i området växlar kraftigt. Skärgården representerar olika utvecklingsfaser av terräng som höjer sig ur havet. I området vid Rödgrynnorna har endast de högsta topparna blottats och skärgården formas ännu av små holmar, skär och grynnor med klippor och stenblock, som ligger relativt långt ifrån varandra. Märaskär, Källskäret och Villskär är för sin del stora skogsbeklädda moränöar. Moränåsarna är höga, rätt så breda kullig morän eller rogenmorän som slingrar sig från öster till väster. På Mickelsörarna består de gamla skogarna som undgått avverkning till största delen av grandominerad blandskog. På holmarna norr om Köklot finns det å sin sida representativa talldominerade skogar. Kännetecknande för stränderna vid Österö och Västerö är klipporna samt de många havsvikarna som håller på att avgränsa sig. Den högsta punkten i hela Kvarkens skärgård, Jättekastet på Västerös västra strand, höjer sig nästan 30 meter över havsytan. Söder om udden vid Västerö, på holmen Tailot, finns det frodig grandominerad naturskog med varierande trädbestånd och topografi samt kargare talldominerad klippterräng. Mickelsörarnas vattenområde påverkas kraftigt av det söta, humushaltiga vatten som Kyro älv för med sig. Vattnet från älven färgar ytvattnet brunt i ett stort område.

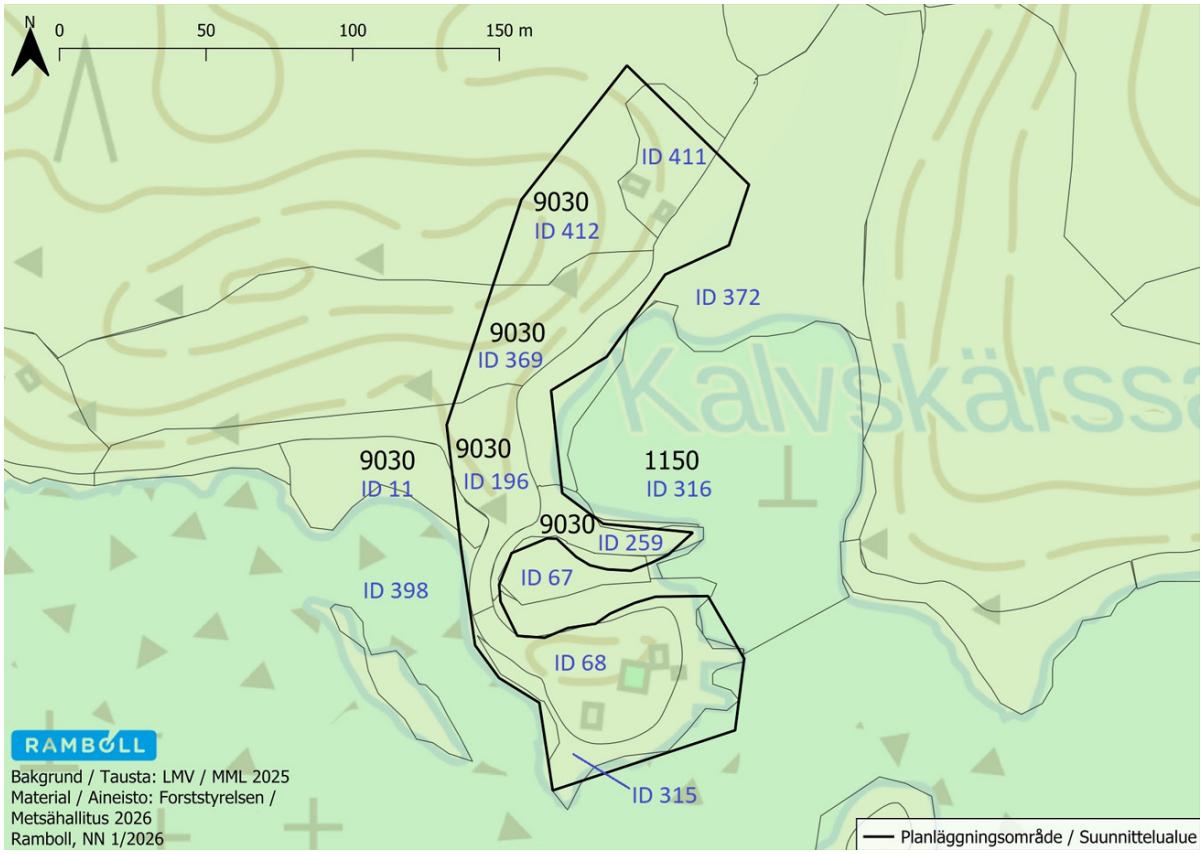


Bild 39. Natura-naturtyper (svart nummer) och inventerade figurer (blå ID nummer) definierade i inventeringen av Natura-naturtyper av Forststyrelsen.

Natura-naturtyper som förekommer på området samt arter och konsekvenser för dem

Enligt Forststyrelsens Naturaområdes databas över naturbiotoper förekommer inom planområdet och på angränsande biotopobjekt med angiven kod naturtyperna 9030 Naturliga primärskogar vid landhöjningskuster samt 1150 Kustnära laguner.

Utgående från Forststyrelsens fältinventeringsdata (2022) är följande biotopobjekt eller delar av dessa belägna i den södra delen av planområdet (bild 25): Fritidsbostadens gårdsområde är beläget på objekt 68, med en areal på knappt 2 000 m², vilket har klassificerats som byggd naturmiljö men inte som Natura-naturtyp. I direkt anslutning till gårdsområdet, mot stranden, finns objekt 315, likaså inventeringsmässigt klassificerat som byggd naturmiljö, med en areal på cirka 2 000 m² och inte som Natura-naturtyp. Den igenvuxna våtmarken norr om gårdsområdet, utanför planområdet, objekt 67 (en liten avsnörd försumpning), har klassificerats som rimp- och kärrmyr, med en areal om knappt 750 m², men inte som Natura-naturtyp. Norr om våtmarken är objekt 259 beläget, vilket representerar primärsuccessionsfasen naturtyp vid landhöjningskusten (9030), med en areal på cirka 750 m², där en betydande försämring orsakad av mänsklig verksamhet har konstaterats. Nordväst om våtmarken finns objekt 196, med en areal på knappt 2 500 m², vilket har klassificerats som Naturliga primärskogar vid landhöjningskuster (9030), och där en betydande försämring till följd av mänsklig verksamhet har bedömts förekomma. Därutöver förekommer objekt 11, med en areal på cirka 1 500 m², även detta naturtypen Naturliga primärskogar vid landhöjningskuster (9030), varav cirka 750 m² bedömts vara påverkade av såväl betydande mänsklig verksamhet som naturlig försämring. I den norra delen av planområdet finns fyra biotopobjekt, av vilka området med äldre byggnader är beläget på objekt 411, med en areal på knappt 1 100 m², klassificerat som byggd naturmiljö men inte som Natura-naturtyp. Innersta delen av Kalvsskärssanden, objekt 316, med en areal på cirka 7 800 m², har klassificerats som kustlagun (1150) med betydande avvikelse till följd av både naturliga orsaker och mänsklig påverkan. På västra stranden finns objekt 372, med en areal om cirka 7 800 m², klassificerat som fuktäng men inte som Natura-naturtyp. Det angränsande objektet 369, med en areal om knappt 7 500 m², har

bedömts innehålla naturtypen Naturliga primärskogar vid landhöjningskuster n (9030) med betydande försämring orsakad av mänsklig verksamhet. En mindre del av det omfattande objektet väster om byggnaderna i den norra delen (cirka 37 800 m²), som representerar naturtypen Naturliga primärskogar vid landhöjningskuster (9030) och där betydande försämring till följd av mänsklig verksamhet förekommer, är även belägen inom planområdet.

Merparten av Natura-naturtyperna inom planområdet och dess närmiljö bedöms, utgående från biotopbeskrivningarna för Natura-naturtyperna, vara påverkade av mänsklig verksamhet. Fritidsbostadens och gårdsområdets figurer (liksom vissa andra) har inte klassificerats som Natura-naturtyper. Planens ringa naturkonsekvenser riktar sig därmed i huvudsak inte mot Natura-naturtyper eller naturtyper i naturligt tillstånd. I de delar där naturtyperna trots allt förekommer i försämrat, naturligt eller naturtillståndsliknande skick kan betydande konsekvenser undvikas i enlighet med planbestämmelserna. Konsekvensen begränsar sig dessutom enbart till de delar av respektive objekt som är belägna inom planområdet (9030 / ID412: 5 %, 9030 / ID369: 21 %, 9030 / ID196: 54 %, 9030 / ID259: 87 %, 9030 / ID 11: 9 % samt 1150 / ID 316: 1 %).

Direkta kortvariga konsekvenser på Natura-naturtyperna kan i första hand uppstå under byggtiden genom avrinning och dammbildning. Byggnaden kan grundläggas på pelare, vilket innebär att behovet av borttagning av ytjord är mycket litet. Alternativt avlägsnas ytjord under den nya fritidsbyggnadens krypgrund (rossbotten) och upplagras i mindre mängder på tomten. Regn och vind kan sprida materialet, som i slutändan skulle kunna hamna i vattendragen. Genom att skydda den borttagna ytjorden under byggtiden samt genom att placera och använda den på ett ändamålsenligt sätt inom projektet kan spridning av material till omgivningen förhindras. Trots att byggplatsen är belägen vid havsstranden är verksamhetens omfattning så begränsad att projektet, vid tillämpning av ovan beskrivna tillvägagångssätt, inte bedöms medföra konsekvenser på den omgivande naturtypernas vegetation eller övriga artförekomster genom förändringar i vattenbalansen. Påverkansområdets utbredning bedöms även i värsta fall begränsas till några tiotal meter från byggplatsen. Även om avståndet till naturtyperna är kort sker ingen direkt avrinning av sedimentämnen till vattendragen, eftersom dikessystem saknas inom området och naturlig vegetation i strandzonen fungerar som buffert.

Styrkan och riktningen hos eventuella indirekta konsekvenser samt arternas känslighet beror bland annat på skyddsgrunden för den skyddade arten. Faktorer som påverkar arternas känslighet inkluderar bland annat livscykel, förökningseffektivitet, krav på livsmiljö samt artens hotstatus. Den kända skyddsnivån för arter inom planområdet bedöms i huvudsak vara gynnsam. Projektet bedöms inte medföra någon betydande ökning av exempelvis kollisioner bland tättingar. Törnskata och törnångare kan till och med i viss mån gynnas av gröntaket på de nya byggnaderna; av dessa arter är törnskatan benämnt i Natura-blanketten. Projektet medför inte heller några avvikelser från gällande plan vad gäller konsekvenser på flada-området, varför eventuella konsekvenser för exempelvis gråtrut och storskrake inte bedöms öka. Dessa arter är inte heller benämna i Natura-blanketten. Observationen av trana indikerar inte häckning. Fisktärnan utgör däremot en art som ingår i Natura-områdets skyddsgrunder. För fisktärnan medför planförslaget inga förändringar jämfört med gällande plan. Häckningsplatser som lämpar sig för fisktärna finns på båda sidor om planområdet, och arten gynnas av begränsad rörlighet i fladans innersta del under häckningstiden.

Genom omsorgsfull planering av planen, bland annat vad gäller byggnadssätt och planbestämmelser, har man strävat efter att undvika och mildra konsekvenser på naturtyperna. Bland annat har bestämmelser gällande vatten- och avfallshantering införts för att förhindra konsekvenser under användningstiden på vattenanknutna naturtyper. I beslutet om inrättande av naturskyddsområdet (4.8.2000) konstateras att: *”Med miljöcentralens tillstånd och markägarens medgivande kan man utom till den del det gäller uppförande av byggnader samt skogsavverkning, avvika från ovannämnda bestämmelser om detta är motiverat med tanke på skyddet, skötseln eller användning av naturskyddsområdet.”* Planens naturkonsekvenser kan således även kompenseras genom restaureringsåtgärder som förbättrar den ekologiska statusen hos redan försämrade biotoper i närmiljön

kring byggområdena, exempelvis genom slåtter vid sidan av betesdrift med får, vid behov under ledning av ansvarig naturskyddsmyndighet, i gårdsmiljön och i anslutning till fiskarstugan. Även naturanpassade takmaterial på byggnaderna bidrar till att kompensera uppkomna konsekvenser. Därutöver kan användningen av fladans innersta del begränsas under fåglarnas häckningstid, och fåglarnas livsmiljöer kan ytterligare förbättras genom uppsättning av holkar.

Konsekvenser för växt- och djurarter, naturens mångfald, naturresurser och ekologiska förbindelser

Planens struktur förblir oförändrad, vilket innebär att planen inte bedöms orsaka konsekvenser på ovan nämnda sätt på områdets växt- och djurarter, naturens mångfald eller naturresurserna. Naturskyddsområdet (SL) och byggnadsskyddsområdet (SR) bevaras. På den sedan tidigare bebyggda udden inom kvarteret för fritidsbostäder (RA) uppförs en (1) ny fritidsbostad som ersätter de gamla byggnaderna. I och med planändringen blir den bebyggda ytan av fritidstomten mindre än i gällande plan då byggnadsytan för bastubyggnad (sa) ersätts med område som bevaras (s). Dessutom är byggnadsytan för fritidsbostad, bastu, gäststuga och förrådsbyggnad (as) mindre än motsvarande byggnadsyta i gällande plan. På den tidigare bastuns byggnadsyta kan naturen med tiden återgå till naturtillstånd, eller den kan aktivt återställas. Genom att koncentrera byggandet, öka våningshöjden och därigenom minska byggnadsytan bedöms ha positiva effekter på bevarandet av trädbeståndet, områdets naturförhållanden och naturmiljön. På basen av kartgranskning är man möjligtvis tvungen att avverka en av områdets granar. Trädet kan utnyttjas som brännved, som minskar på behovet av båttrafik i samband med försörjning av brännved, eller lämnas kvar i strandskogen för att bidra till kontinuiteten av murkna träd.

Med tanke på den biologiska mångfalden har naturvärdesobjekt i olika värdeklasser inom och i närheten av planområdet nedan klassificerats och bedömts i enlighet med naturutredningarna samt handboken för bedömning av naturpåverkan (*Mäkelä och Salo 2024*).

Klass 1: Objekt skyddade genom lagstiftning

Fladan, som till nästan hela sin utsträckning är belägen utanför planområdet, tillhör naturtypen **kustnära laguner (1150, prioriterad naturtyp)**. Fladan omfattar mindre än 10 hektar och utgör därmed en vattennaturtyp enligt 11 § i vattenlagen. Planen bedöms inte ha konsekvenser för naturtypens strukturella kännetecken. Eventuella konsekvenser under byggtiden bedöms vara mycket små och tillfälliga.

Klass 2: Särskilt viktiga objekt

Havsstrandängar är en naturtyp som skyddas enligt 64 § i naturvårdslagen. Naturliga och med naturtillstånd jämförbara förekomster som är viktiga för bevarandet av den skyddade naturtypen kan skyddas genom avgränsningsbeslut av Tillstånds- och tillsynsverket. Som naturtyp är havsstrandängar akut hotade (CR). Planen bedöms inte ha några konsekvenser på naturtypen.

Klass 3: Objekt som tryggar biologisk mångfald

Såväl naturtyper vid landhöjningskusten som traditionella biotoper är enligt hotklassificeringen starkt eller akut hotade (EN, CR). Inom de områden som är avsedda för byggande, i huvudsak byggplatserna, förekommer inga hotade eller sällsynta växtarter. Strängt tolkat omfattar endast en del av planområdets natur en successionsserie, men området utgör delvis även en igenväxande traditionell biotop. Både naturtyper vid landhöjningskusten och vårdbiotoper är enligt hotklassificeringen starkt eller akut hotade (EN, CR). Traditionell markanvändning och kulturhistoria kan betraktas som lika betydelsefulla särdrag som vegetationsutvecklingen i landhöjningskustens successionsserier. Igenväxningen i området har dock tilltagit efter att den traditionella markanvändningen (bete, slåtter och fiske) har upphört. Genom planen kan ett positivt bidrag till tillståndet hos vårdbiotopen uppnås, förutsatt att kompensationsåtgärder genomförs.

Klass 4: Objekt som stöder biologisk mångfald

Östersjöns stenstränder och karga havsstrandklippor är enligt hotklassificeringen (*Raunio 2018*) livskraftiga naturtyper. Äldre strandstensfält utgör dessutom internationella ansvarsbiotoper för Finland. Planen bedöms inte ha några konsekvenser på dessa naturtyper.



Bild 40. Snedflygbild med markeringen X på trädet som ska fällas.

På RA-byggnadsytan tilläggs byggnadsytan för båttak och brygga (vk/lv) Båttaket och bryggan bedöms inte ha konsekvenser för naturförhållandena, eftersom det byggs på befintlig naturlig hamn, där befintliga bryggan finns. Småbåtshamnen anses inte ha betydande konsekvenser för vattennaturtypen enligt Vattenlagens 11 § då den placeras i utmynningen av fladan och är redan befintlig. Småbåtshamnen förblis traditionell och naturlig, förutom taket, och det finns inget behov av muddrings- eller sprängningsåtgärder. Båttaket ska förverkligas som ett gröntak, som planteras med för området lokala och naturliga växter. Båttakets konsekvenser för naturen bedöms vara betydelselösa, möjligen aningen positiva.

Hänsyn har tagits till områdets fågelliv och risken för kollision med glasytor genom en byggnadsbestämmelse som begränsar andelen fönsterytor till högst 30 % av byggnadens totala fasadyta. Kollisionsrisken kan ytterligare minskas genom persienner eller hängbara saker som väcker uppmärksamhet. Byggnadernas tak ska anläggas som gröna tak med växtlighet bestående av lokala och naturligt förekommande arter. De gröna taken bedöms främja den biologiska mångfalden och stödja det lokala ekosystemet. Planområdet har ingen särskild betydelse som häckningsområde för strandfåglar. Fågelansamlingar under flyttningstider är koncentrerade till ett större IBA- och FinIBA-område. Förekomster av sekretessbelagda arter är belägna på sådant avstånd att de inte bedöms påverkas. Planområdet har inte heller någon särskild betydelse som häckningsområde för strandfåglar och fågelansamlingar under flyttning förekommer inte i närområdet. Planläggningen bedöms därför inte medföra några betydande negativa konsekvenser för fåglarnas häckning, flyttning eller rastning vid för fågellivet värdefulla områden.

Båttrafiken till planområdet medför tillfälliga och kortvariga störningar på samma sätt som enligt gällande plan. Trafikens omfattning bedöms antingen motsvara nuläget eller i viss mån öka i samband med användningen av fritidsbostaden. Den gällande planen innehåller dock inga begränsningar av trafiken eller av landstigning, varför situationen i praktiken inte förändras. Båttrafiken orsakar kortvariga störningar för områdets vattenfåglar, men konsekvensen bedöms inte vara betydande och avviker inte från nuläget enligt gällande plan. I närområdet finns inga ekologiskt betydelsefulla marina undervattensområden (EMMA) eller lokalt ekologiskt betydelsefulla marina undervattensobjekt (PEMMA). Det närmaste MMA-objektet är beläget cirka 7,6 km nordost på vattenområdet som hör till Mickelsörarna.

Genom stranddetaljplanen anvisas inga nya byggplatser, och ny bebyggelse placeras på en redan befintlig byggplats. Naturvärden av betydelse för den biologiska mångfalden har beaktats i planeringen, genom planbestämmelser och lindrande åtgärder.

Planen bedöms därmed inte medföra några betydande negativa konsekvenser på den biologiska mångfalden eller på fungerandet av ekologiska samband. Mängden fri strandyta på ön Märaskäret minskar inte till följd av planen.

Konsekvenser på skyddsområden

Utifrån den ovanstående bedömningen anses planförslaget inte medföra några betydande negativa konsekvenser för Kvarkens världsarvsområde, skyddsprogrammet för Mickelsörarna, strandsskyddsprogrammet, de internationellt (IBA) och nationellt (FinIBA) viktiga fågelområdena i Kvarkens skärgård, det privata naturskyddsområdet eller för fungerandet av ekologiska samband mellan skyddsområden.

6.3 Konsekvenser för den byggda miljön

Byggd miljö och bebyggelsestruktur
Med planen möjliggörs en höjning på 25 v-m^2 i byggrätten i kvarter 4 samt byggande av båttak/skydd. För övriga delar förblir planen till sin struktur likt gällande planen. Planändringen medför inga konsekvenser för bebyggelsestrukturen.

Rekreation och fritidsverksamhet
Planen medför inga förändrade konsekvenser för rekreation och fritidsverksamheten.

Byggda kulturmiljön
Fiskarstugans gårdstun inom planområdet är i planen anvisat som ett byggnadsskyddsområde (SR). De bestämmelser som gäller området har blivit preciserade i planen, vilket underlättar bevarandet av byggnaderna och möjliggör att renoveringar lyckas. Planen bedöms ha en positiv inverkan på bevarandet av fiskestugans gårdstun tack vare de mer detaljerade byggnadsskyddsbestämmelserna.

Den planerade nybyggnationen inom kvarter 4 kommer till största delen att döljas bakom den bevarade skogsvegetationen (s) sett från fiskestugans gårdstun. Från gårdstunet kommer endast båttaket (vk) att vara synligt. De bestämmelser i planen som rör bland annat färgsättning och material bidrar till att byggnaderna smälter in i landskapet och anpassas till omgivningen. Planändringen bedöms inte ha någon påverkan på den byggda kulturmiljön i området. Nationellt värdefulla byggda kulturmiljöobjekt ligger på avstånd från planläggningsområdet, och inga konsekvenser bedöms orsakas för dem.



Bild 41. Fotomontage över det planerade byggandet i kvarter 4. Byggnaden blir kvar bakom växtligheten som bevaras sett från fiskarstugans gårdstun.



Bild 42. Planläggningsområdet sett från öst mot väst.

7. GENOMFÖRANDE AV STRANDDETALJPLANEN

Avsikten är att planen skall godkännas av fullmäktige på våren 2026, i mån av möjlighet. Efter att planen blivit fastställd ankommer förverkligandet av området på markägarna.